

"ROMANYA, DOBRİCAYI BULGARİSTANA VERMEYİ KABUL ETMİYECEKTİR,"

Almanlar Romanyayı Nasıl Tazyik Edecekler

Nüfus Siyaseti

Yeni bir hamle ile doğanı yaşatmak tedbirlerini almak bir zarurettir.

Yazan: Şükrü Ahmet

Hükümetin, 1940 da, yeni bir umumi nüfus sayımı yapacağını öğreniyoruz. Cumhuriyet Türkiye'si, 16 yıldanberi, eline aldığı büyük memleket davalarının başında, nüfus siyasetine de, en mühim yer ayırmış bulunmaktadır. Bugünkü dünya durumu karşısında, bir kere daha anlaşılan hakikat şudur ki, nüfus, bir memleketin dayandığı ana ve öz kaynaktır. Bunun içindir ki, devlet, mütemadiyen, hiç durmadan artırmamız için, imkân hudutlarını aşan bir enerji ve hamle ile, her türlü tedbire baş vurmaktadır.

Bugüne kadar yapılan iki umumi sayım, devletin bu yoldaki faaliyet ve çalışmalarının neticesini ortaya koyan en müspet riyaî rakamlardır. Güzel bir nispet dairesinde, yıldan yıla artışı görüyoruz. 1940 da yapılacak nüfus sayımı ile, 1935 dekinden ne kadar çok daha arttığımızı öğreneceğiz. Nüfus grafiğinde "son had, yoktur; gaye yoktur. Durmadan artmak ve çoğalmak mecburiyetindeyiz. Cumhuriyet idaresi, bu hareket tarzını, kendisine en ehemmiyetli bir prensip olarak seçmiş bulunmaktadır.

Millî hudutlarımız dahilindeki nüfusumuzu, barındıracak, refah ile geçindirecek aramız, kaynaklarımız, yer üstü, yer altı servetlerimiz mevcuttur. Yakın memleketlerden getirilen, iskân olunan muhacirlerin miktarı itibariyle çoğaltılması çok faydalıdır. Şüphe edilemez ki bu yeni nüfusun, getirilen ailelerin kendilerine ve memleketi nüfus ve iktisadiyat itibariyle faydalı, verimli olmalarının temini de ihtimam oluncak işlerin başında gelir.

Memleketimizin tabii zenginliklerinden fazlaca istifade edebilmemiz, umumi refahı matlup derecede temin etmek imkânlarını elde etmemiz için nüfus fazlalığını, çalışacak kolların artmasını temin mecburiyetindeyiz.

Nüfus meselesini, Türk nüfusunun bugünkünden pek çok miktarda fazalaştırılmasını temin edebilmemiz için, düşünülen en mühim çarelerin başında, doğumu fazalaştırmak tedbirleri almak gelir. Doğumu çoğaltacak, teşvik ve temin edecek en mühim âmil, şahısların, aile efrafinın refahının temini, iş sahalarının genişletilmesi, kazanç miktarının artırılmasıdır. Hükümet, yaptığı büyük imar işleri, kurduğu fabrikalar, yer altı servetlerimizin verimlerini artıracak kararlarıyla bu hususta, dünya iktisadî buhranının tesirlerine göre, ehemmiyetli tedbirler de almış demektir. Bizim düşüncelerimize göre, bütün bu mühim tedbirlerden başka, ayrıca nüfus fazalaştırmak seferberliği tarzında bir programı da hazırlayarak, tatbikine dikkat ve ihtimamla çalışmak da lazımdır.

Nüfus, nüfusun artırılması keyfiyeti, aynı zamanda içtimai mühim (Arkası 5 inci sayfada)

ŞÜKRÜ AHMET

Romanya Her Türlü Tehdide Mukavemet Etmek Kararında!..

Bükreş, 19 (A.A.) — Romanya matbuatı bugün yazılarında Romanya'nın komşularıyla olan münasebatını mevzu bahis etmekte ve romen hudutlarının değişmezliğini ehemmiyetle kaydedilmektedir.

Corentul diyor ki:

"Romanya, büyük Romanya'nın istinat ettiği prensiplere sadık kalmıya azmetmiştir. Romanya samimi dostlukları reddedecek değildir. Ancak Avrupa kıtası için ve bu kıtanın sulhu için tehlikeli olan eski formüllerden de bilhassa uzak bulunacaktır.

Romania gazetesi de şöyle yazıyor: "Romen topraklarının ihlâl edilmezliği Romanya harici siyasetinin temelidir. Bu toprakların dokunulmazlığı bizzat devletin bekası demektir. Bu esas üzerinde Romanya aynı yolda bütün komşuları ile halisane çalışmaya hazırdır.

Gazetelere göre, matbuatın aldığı bu vaziyet göya Romanya'nın şimdi ki Avrupa harbinden sonra cenubî Dobriçayı Bulgaristana terketmeye (Arkası 5 inci sayfada)

Romanya Hariciye Nazırı Gafeni

İngiliz Kıratı Almanya üzerinde uçan tayyareleri teftiş ediyor

İngiliz - Fransız Hava Kuvvetleri Bir Elden İdare Edilecek

İngilizlerle Almanlar Arasında Bir Muharebe Cereyan Etti

Londra, 19 (A.A.) — Müttefik hava kuvvetlerinin bir elden idaresi kararlaştırılmıştır.

Kopenhag, 19 (A.A.) — Groenlandan dönen Danimarkalı Dis-ko vapuru yolcuları 10 Teşrinievvelde azimet seyahatleri esnasında Bergenin 70 mil garbinde dört İngiliz zirhlisile 10 büyük Alman bombardıman tayyaresi arasında şiddetli bir muharebeye nasıl şahit olduklarını anlatıyorlar. Tayyareler yüz bomba atmış fa-

kat İngiliz vapurlarına isabet vâki olmamıştır.

Buna mukabil bir Alman tayyaresi düşmüştür. Aynı yolcular Groenlanddan dönerken bir İngiliz destroyere bir Alman vapuru arasında cereyan eden muharebeye şahit olmuşlardır. Zannedildiğine göre bu vapur imdat işaretleri gönderen Mackenbourg vapurudur. (Arkası 5 inci sayfada)

ALMAN AJANSI

Türk Matbuatını henüz tanımamış

Bir Gazete Türk Matbuatını Temsil Etmez

Berlin, 19 (A.A.) — D.N.B. ajansı bildiriyor:

İstanbulda çıkan Tan gazetesine göre, Ankaradaki Alman Büyük elçisi Romanya Büyük elçisi ile yaptığı son mülakatta Alman hükümetinin Sovyet - Romanya hududunda bir Sigfrid hattı inşası için Romanya'ya yardım etmek üzere elinden geleni yapacağını bildirmiştir.

Yine mezkûr gazeteye göre, Romanya Büyük elçisi bu teklifi reddetmiş ve sebep olarak da Romanya'nın Sovyetler Birliği ile Romanya arasında mevcut iyi münasebetleri bozabilecek hiç bir şeyi yapmak istemediğini ileri sürmüştür.

Dall Herald gazetesinin İstanbuldaki muhabiri de bu uydurma haberi Alman Büyük Elçisinin hattı Sovyet - Türk hududunu tahkim için icabeden bütün malzemeyi Türkiye'ye de teklif ettiği şeklinde tertip ederek gazetesine vermiştir.

En büyük Türk gazetelerinden birinin Almanya ile Sovyetler Birliği arasında mevcut iyi anlaşmayı tahribe matuf olan bu çirkin teşebbüsü Almanya Büyük Elçisi tarafından (Arkası 5 inci sayfada)

Fransız - Yunan Müzakereleri

Ticari Konuşmalar Euglün Pariste Eşliyecek

Paris, 19 (A.A.) — Fransız - Yunan ticaret müzakereleri yarın Pariste başlayacaktır. İki memleket arasında şimdi ki ticaret mübadelesi yekünü altmış milyon franktır.

Bu esasın genişletileceği zannedilmektedir.

SPOR

Lik Maçlarına Devam Edildi

Vefa - Beşiktaş maçından bir intiba
Dün yapılan maçların tafsili 5. inci sayfamızdadır.

Bulgarların Gayesi Nedir

Bulgarlar, "Bitaraf Blok,, Harici Kalmıya Karar Vermişler

"Versay,,ın Muhafazasını da Kabul Etmiyorlar

Sofya, 19 (A.A.) — Alman Ajansı bildiriyor:

Matbuat, Politische Korrespondanz gazetesinin makalesi hakkında uzun tefsiratta bulunmakta ve bu makaleyi umumiyet itibariyle tasvip etmektedir.

Gazeteler, Balkan devletlerinin yakında taplanacakları hakkında Türk menbalarından verilen haberler hakkında mühim beyanatın esas kısımlarını «Almanya Balkanlarda barış istiyor» başlığı altında neşrediyor ve Bulgaristanın «bitaraf blok» ismi altında arz edilecek bir Balkan birliğinin haricinde kalacağını yazıyor.

Sofyadaki salâhiyetkar mahfiller Bulgaristanın her

hangi bir bloka itihak ve bu suretle şimdiki vaziyetini terketmek niyetinde olmadığını bildiriyorlar. Versailles'da vücuda getirilen vaziyetin muhafazasına matuf ve bilhassa Sovyetler Birliği aleyhine mütevecceh herhangi bir blok tesisi fikrinin Bulgaristan için kabulü imkânsızdır. Bulgaristanda hâkim olan kanaat şudur ki, İtalyan teşriki mesaisinin inzimam ettiği Alman - Sovyet teşriki mesaisi yalnız Balkanlarda barışı temin edecek mahiyette değil, aynı zamanda Avrupa kıtasının bu kısmını alâkadar eden meselelerin hakkanîyetli ve müsalemetperver bir surette hallini de temin edecek mahiyettedir.

Büyük Bir Deniz Faciası

Dün Bir Holanda Yolcu Gemisi Battı 300 Yolcu ve Tayfa Öldü!

Cephede Yalnız Mevzii Çarpışma Kaydediliyor

Londra, 19 (A.A.) — 8300 tonlaltoluks Simon Bonivar isimindeki Holandanda yolcu gemisi 400 den fazla yolcusu ile seyrekmekte iken, İngiliz sahilleri açıklarında bir mayna garparak süratle batmıştır. 150 den fazla ölü bulunduğu tahmin edilmektedir. Harbin bidayetini beri, bu felâket, Royal Oak'ın batmasından sonra, en büyük deniz felâketini teşkil etmektedir.

Öğrenildiğine göre geminin yolcularından 100 kadarı, Harvichte karaya çıkarılmıştır. Bunların büyük bir kısmı ağır yaralıdır. İngilterenin şark sahiline bu gece çıkarılmış olan kazazedelerin büyük bir kısmı derhal iki hastahaneye yerleştirilmiştir. Yaralı olanlar da üç otokarla Londraya getirilerek bir otele iskân edilmiştir. Bu gece Londraya getirilmiş olan felâketzedelerin adedi, hastahanelere yerleştirilenlerle beraber, 251 dir. Bunların 230 u büyük, 15 i çocuk, 6 sı da bebekler.

Felâketzedelerin ifadelerine göre, Simon Bolivar o kadar çabuk bir surette yan vermiye ve batmaya başlamıştır ki, bütün tahlisiye sandallarını denize indirerek kabil olamamıştır. Bu sebepten yolcuların bir çoğu, kendilerini denize atıma mecbur kalmıştır.

Diğer taraftan öldükleri sanılan 150 kişiden bir çoğu, vukua gelen iki in-filaktan ölmüştür.

Kurtarılan kamarotlardan Vristers'in ifadesine göre, geminin kap-tanı Voorspuys, süvari köprüsünde in-filâkım olduğu dakikada ölmüştür.

Amsterdam, 19 (A.A.) — Simon Boliver felâketinin bilâncosu: 265 yolcu, 35 tayfa ölmüş 310 kişi kurtarılmıştır.

BİR LİTVANYA VAPURU BATTI
Kaunas, 19 (A.A.) — Kaunas ismindeki Litvanya vapuru Rotterdam yakınında bir torpile çarparak batmıştır. Mürettebatı arasında 14 ya-mıştır. (Arkası 5 inci sayfada)

SON DAKİKA

Çekoslovakya'da 50 Bin Kişi Tevkif Edildi

Amsterdam, 19 (A.A.) — Handesbiadd gazetesinin Berlin muhabiri bildiriyor:

"Çekoslovakya'da 50 bin kişi tevkif edilmiştir. İdam edilen talebinin isimleri neşredilmiştir. Bazı profesörler de tevkif edilmiştir. Profesörler arasında da idam edilenlerin mevcut olup olmadığı belli değildir. Yaşları 20 den az olan talebe serbest bırakılmıştır.

Holandanın Bitaraflığı İhlâl Edilmiye Başlandı

Alman Tayyareleri Holanda Tayyareleriyle Harbediyorlar

Amsterdam, 19 (A.A.) — (Royer) Blohm ve Voss modeli bir deniz tayyaresi Lieland adası yakınlarında Holanda karasularında görülmesi üzerine bir Holanda avcı tayyaresinin ateşine maruz kalmıştır. Bu ateş Alman tayyaresi ateşle mukabele etmiş ve hemen uzaklaşmıştır. Holanda avcı tayyaresi biraz sonra iki

Alman deniz tayyaresi görmüş ve bunların üzerine de ateş açmıştır. Bu deniz tayyareleri de uzaklaşmıştır.

Holanda hükümeti hem Holanda bitaraflığının ihlâlini ve hem de deniz tayyarelerinden birinin Holanda tayyaresi üzerine ateş etmiş olmasını Berlin nezdinde protesto etmiştir.

TENKİTLERİ

Bırakılan Çocuklar Ve Gazino

Doktor Lütfi Kırdar İstanbul dış yüzünü süslemeye başlayalıdanberi muharrirlerimizde arada bir mukayeseli itiraz hastalığı nüskediyo: Güzel meydan açmak için bir buçuk milyon, gazino için yarım milyon sarfetmek iyi ama, aç, sefil, yoksul vatandaşları barındıracak şefkat müessesemiz yok..

Dün de "Tan,, muharriri nüskeden bu hastalığın harareti ile: "Gönül ister ki, günün birinde, bir buçuk milyona açılan nefis meydanlardaki zarif kanapelerde ve 250 bin liraya yapılan asri gazinoların kübik merdivenlerinde, darılacaya kabul edil- (Arkası 5 inci sayfada) SELAMİ İZZET SEDES

BÜYÜK TARİHİ ROMAN : 18

GENÇ OSMAN

Yazan: M. Sami Karayel

Şehzade Mustafayı, En Ziyade Büyük Nüfuzlu Şeyhler Tutuyordu

Ve, tam manasiyle Sultan Ahmed'e hücumu geçeceklerdi. Çünkü, bu, ağaların bir ikisi Şehzade Sultan Mustafa'nın validesi Abaze Sultan tarafından tatmin edilmiş insanlardı.

Şehzade Mustafayı, en ziyade şeyhler tutuyordu.

Bu, şeyhler ki, o zaman devlet ve millet üzerinde en çok tesirleri olan adamlardı, Şeyhlerin nüfuzu çoktu. Millette, dine, devlete hâkim bir vaziyette idiler.

Şeyhlerin her bir etrafına topladıkları yüzlerce, binlerce rical ve vezirlerle kendilerini Evliya mislîliğe haika tanıtmışlar bu suretle sözleri geçer akçe idi.

Şeyhler, veliaht şehzade Mustafayı tutuyorlardı. Çünkü bu şehzadeyi onlar meczup, sersem, aptal, ahmak olarak kabul etmiyorlardı.

Onlar, şehzadeyi bir evliya mertebesinde yükseltiyorlar, onun aptallığını, balıklara ve sokak köpeklerine para sermesini bir aptallık değil, cenabi hakka yakın bir mürşit olarak tanıyorlardı. Bu sebeple şeyhler, halk beyinde, yeniçeri ve sipahi arasında şehzade Mustafayı tam ve kamil bir peygamber vekili olarak gösteriyorlardı.

Halk, yeniçeri ve sipahi şeyhlerin propagandası altında kalmış, daima bu zavallı şehzadeden bahsediyorlardı.

Hattâ, bir gün, Eyüp Kadiri dergâhı şeyhi İzzet Efendi müritlerine mahrem olarak şöyle demişti:

— Ey İhvan!.. Şehzade Mustafa evliyadur. Ermiş, mürşittir, o, bir meczup değildir. Alî Osman içinde bu kıratı şahsiyet ender gelmiştir. Şimdiye değin kardeş katili olduğu haide, Şehzade Mustafa'nın katliolunmayıp sağ kalması, onu öldürmek isteyenleri Cenabi rabbülâleminin fenalıkları meneylemesiyle kabul olmuştur.

Kadiri şeyhinin bu sözleri müritlerini hayrete düşürmüştü.

Hakikaten, Yıldırım Boyaztlan-beri kardeş katli devam edip dururken hattâ, Fatih Sultanın kardeş katilini bir kanunname ile tayin ve tespit ettiği ortada dururken, Sultan Ahmed'in tahta çıkmasıyla bu anane ve bu kanuna tâbi olmayarak kardeşini sağ bırakması ve, üstede en büyük oğulun tahta geçmesi usul ve âdâtı osmaniyeden ilken, Şehzade Mustafayı veliaht ilan etmesi şeyhin söylediği gibi bu iş doğrudan doğruya Şehzade Mustafa'nın, âli ve mürşit şahsiyetinin kendisine verdiği ilâhi bir kudret ve kuvvet varlığıyla halâs olduğu fikrini kabulü zarurî olduğu kanaatine varmıştı.

Halk, esasen Mah Peyker Sultanın münyonlar değer masrafına şikâyetçi idi.

Ağzdan ağza, kulaktan kulağa şu sözler doluyordu:

— Bir kâfir ve papas kızı hazinesi soyup durmak

— Devlet, dün... millet bir çocuğun elinde kaldı.

Yeniçeriler de:

— Biz, ayıklarımızı almaz dururken, padişah olan çocuk, bir papas kızına münyonlar değer kıymetinde küpe ihtikâd.

— Saltanatı Alî Osman, bir kâfir kızı eline mi kaldı?

Ortada bu lâflardan gayri de, daha nazik ve daha tehlikeli olanları da sunuldu:

— Veliaht şehzade Sultan Mustafa dini tam bütün bir adamdır. Paraya kıymet vermez bir sultandır.

Hattâ, o derecede paraya kıymet vermiyor ki, altınları balıklara, sokak köpeklerine serpmektedir.

Bazı, yeniçeri zorbaları da:

— Bize, tok gözlü padişah gerek. Şehzade Mustafanın nesi var?

Görülüyor ki, ortada üç valide sultanın rolü vardı. Biri, Şehzade Sultan Mustafa'nın validesi Abaze Sultan ki, bu kadın cahil, görgüsüz bir Kafkasyalı çerkes kadını idi.

Bu, çerkes karısı nasılsa sağ kalan oğlunu Sultan Ahmed'in yerine tahta çıkarmak için eski sarayın loş dairelerinden birinde durmadan el altında çalışıyordu.

Diğeri, Hatice Mah Firuz Sultan idi. Padişahın ilk gözdesi ve kadın efendisi olan bir diğber kadın, dünyaya gelen biricik oğlu Genç Osman'ın, kocası Sultan Ahmet tarafından tacı saltanatın Ekberi hanedana terkî ile oğlunun hakkı ayaklar altında kaldığından dolayı Sultan Mustafa'yı ortadan kaldırmaya çalışıyordu.

Üçüncü de, gerek bizim tarihlerimizde ve gerekse emeli tarihlerinde meşhur olan Mah Peyker, namı diğer Kösem Sultanı.

Kösem Sultan da, Sultan Ahmed'in gözdelelerinden ve çok sevdiği bir kadındı.

Bu, herkesin bildiği papasın kızı, hem Mah Firuz Sultan'dan ve hem de Abaze Sultan'dan fevkalâde üstün zekâyı malikti.

Kösem Sultan da; araya şehzade Sultan Mustafa'nın girmesine tahammül edemiyordu.

Eğer, arada yalnız, en büyük rakibi Mah Firuz oğlu şehzade Genç Osman olmuş olsaydı, onu bir dereceye kadar ortadan yok edip meydana boş bulmak kolay olurdu.

Çünkü kendisinin de Sultan Ahmed'ten evlâtları olmuştu. Şehzade Mehmet, şehzade Murat, şehzade İbrahim gibi, üç tane arslanı vardı. Bunları tahta çıkarmak lâzımdı.

Binaenaleyh; Kösem Sultanın rakipleriyle yapacağı mücadele zekâsına ve, ötekilerinin cahilliğine rağmen kolay değildi. Çünkü ortada iki rakip vardı. Bunların her ikisini de temizlemek lâzımdı.

Kösem Sultan düşünüyordu: eğer, şeyhlerin ve halkın arzuları yerine gelip şehzade Mustafa tahta çıkarsa, bu da yüzde yüz tehlike olurdu.

Derhal şehzade Mustafa'nın anası ve adamları vastasıyla oğulları katil olur, kendisi de eski saraya defedilirdi.

Eğer, şehzade Sultan Mustafayı - Mah Firuz, galebe çalıp, kocası Sultan Ahmed'e boğdurup ortadan kaldırsa, bu da yüzde yüz tehlike olurdu.

Çünkü bu sefer Genç Osman veliaht olacaktı, Sultan Ahmed'ten sonra, tahta o çıkacaktı.

Binaenaleyh; Hatice Mah Firuz Sultan gibi muhteris ve cahil bir kadın oğlu ile beraber tahta sahip oldukları gün muhakkak surette, oğulları da kendi de mahvolmuş demektir.

Hem, Mah Firuz Sultan, şehzade Mustafa'nın anası Abaze Sultan gibi onu, eski saraya yollamazdı. Safiye Sultanın düşmanlarına yaptığı gibi bir gemiye koyarak Marmara açıklarında denizin dibine indirirdi.

Binaenaleyh; Kösem Sultanın zekâsı ile yapacağı bir şey varsa o da; Kocası Sultan Ahmed'in, hayatını tâc ve tahtını rakiplerinin silâhlarını yok edinceye kadar devam etmek.

(Arkası var)

ŞEHİR HABERLERİ

Ders Saatleri ve Serbest Mesai Zamanı

Yeni Tedris Usulünün Neticesi İmtihandan Sonra Belli Olacak

Her sabah saat sekizde derse başlama keyfiyeti Maarif Vekâleti müfettişleri tarafından incelenmektedir. İncelemeler esnasında bilhassa ilk derslere uzak mahallerden gelen muallimlerin yetişemedikleri görülmüştür.

Talebelerden mühim bir kısmı vâli tezkerelele ile doktor raporlarıyla öğleden sonraki serbest mesaiye iştirak etmemenin imkânını bulmuşlardır. Maarif Vekâleti, yeni sene tedrisat sisteminden kat'î netice almak arzusunun beslediğinden bundan sonra talebeye bu gibi müsamaha gösterilmesine müsaade etmeyecektir.

Yeni tedris şeklinin ne netice vereceği sene sonundaki sınıf imtihanlarından sonra belli olacaktır. Vekâlet, bundan sonra kat'î kararını verecektir.

—

—

BELEDİYE

İstimlak Kanunu

Belediye, istimlak kanununun yeniden tadrilini istemiştir. Tadrilat teklifi hakkındaki proje dahiliye vekâletinde bulunmaktadır. Lüzum görürse meclise sevkolunacaktır.

★ Vali ve belediye reisi Lûtfi Kırdar halkın İstanbul hastahanelerinden daha ziyade istifade imkânlarını araştırmaktadır.

Florya Gazinosu

Florya gazinosunun inşası tamamlanmıştır. Bu gazino ihtiyacı karşılamayacağından Yeşilköy istikametinde belediye tarafından ikinci bir gazino yapılacaktır.

—

MAARİF

Şehrin Temizliği

Şehirlerin temizliği ile halkı alâkalı kılmak için bu işle talebeyi ilgillemek icap etmektedir. Muallimlere yaptıkları tamimlerde talebeye sık sık öğütler verilmek suretiyle sokaklara kâğıt, yaprak, kabuk ve sair atılmamasının temini istenmektedir. Bu arada talebenin temizliği ile de meşgul olunacaktır. Muallimler talebenin çamaşır, tırnak ve sair ile ödenberi yakından meşgul olmaktadır. Temizliğin evden itibaren başlaması ve talebe mektebe geldiği zaman tamamen temiz bir halde bulunması temin olmaktadır.

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

Yazılmadan Parası Alınan Kitap Varmış

Bu Kitaplar Tetkikten de Geçmemiş

Mektep kitaplarının bazılarında yanlışlar bulunduğu yolunda iler sürülen iddialar etrafındaki dedikodular, gittikçe genişlemektedir. Alâkadar bazı kimselerin söylediğine göre, "imdiye kadar çocukların eline verilen kitapların bir kısmı, yazılmadan, vekâlet tarafından satın alınmış, mütehasşis heyetler tarafından tetkik olunmadan, kabul edilmiştir. Hattâ, bir müddet evvel, birkaç müellifin, vücude getirecekleri kitapların birinci sayfasını dahi yazmadı. vekâlete kabul ettirdikleri ve parasını dahi almak yolunu bulabildikleri ileri sürülmektedir.

Bu şerait altında yazılan ve kabul edilen kitapların, bittabi hatalardan salim olamayacağı aşikâr bulunduğu bir mantık olarak kuvvetle söylenmektedir.

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

Muhakkak olan şu ki, bazı yıllarda, Vekâletin neşriyat işi çok ihmale uğramış, ve bu mühim meseleye lâyik olduğu dikkat ve titizlik sarfı için nedense, vakit bulunamamıştır.

Maarif Vekili Hasan Âli Yücel, yanlış kitap mes'elelerini tetkik ederken, geçmiş senelerde işlenmiş bu hataların mes'ullerini de arıyacaktır. Son zamanlarda, Maarif meseleleri, bütün alâkadarlar, muallimler ve velîler arasında çok görüşülen bir mevzu olmuştur. Bir kısım kimseler, hata - rın işlendiği senelerde, vekâlete, bu mevzularla alâkadar dairelerde müdür bulunan ve erkân sırasındaki görünen bazı zevatın mes'ul olmaları icap ettiğini, bir nokta nazar olatac ortaya atmaktadır.

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

Turizm İşleri Müsbet Bir Şekilde İlerliyor

Plânlı Çalışma Daha Şimdiden İyi Neticeler Vermeye Başladı

Turizm işlerimizin bir plâna bağlanarak çalışma safhasına dökmüşü iyi tesir yapmıştır. Turizmi teşvik edecek imkân ve çareleri araştırmak üzere kurulan müdürlik faaliyetine ehemmiyetle devam etmektedir. Bu büro plânlı bir turizm politikası takip ve tatbik edebilmek için kanunî saâhiyetlere cihazlı resmî bir devlet organizasyonunun kurulması ile aâkâmî etütleri ve projeleri hazırlamaktadır. İç turizm için esas hazinliklar yapılrken, dış turizm için de İngilterede bir Türkiye istihbarat bürosu açılması için ciddi bir İngiliz firmasına mezuivet verilmiştir.

Mısırda turizm bürosu açılması için teşebbüsere girişilmiştir. İstihbarat ve turizm teşekküllerinin haricte çoğaltılmasına çalışılmaktadır.

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

Yılların mes'uliyeti

Bugünkü Maarif Vekili Maarif ve kitap işleri üzerindeki sakat ve hataları ancak tasfiye ile alâkalı ve muvazzafur.

Yazan: ETEM İZZET BENİCE

Her babaya sorunuz: Çocuğunuzun okumasından memnun musunuz?

Alacağımız cevap şudur: — Eh. Şöyle böyle.

Her talebeye sorunuz: — Nasil mektebten, hocandan, imtihan tarzından memnun musunuz?

Alacağımız cevap yine odur: — Eh. Şöyle böyle.

Gazetelere bakınız; aynı hava, aynı sızılu; hatâ, tenkit, şikâyet! Dün de aynı bahis üzerinde durduk. Bugün de duruyoruz. Dava, Türkiye hacminde bir davadır. Bugünün ve yarının, daha öbür günün davasıdır. Yani, Türk milletinin istikbalî ile alâkalı temel dava, kültür davasıdır. Yarın bugünden hazırlamaya mecburuz. Yarının Türkiye'den okumamış tek vatandaş görmeye, muasırı medeniyet seviyesine yükselmemiş, hatta onun fevkiye çıkması vatandaş bulmasına tahammülümüz yoktur. Bunu yapmak, bu gayeye varmak, bunun yolunu açmak istiyoruz. Bu yol dili çetrefil imlâsı bozuk, inşası sakat, tekniği ayarsız kitapla; ham usullerle, nümâşis vasıtalar ve elemanlarla bulunamaz. Şimdiki iddialarda bu noktalar, bu sakatlıklar üzerinde tefekkür ediyor.

Biz, sadece umumî görüşteki çehreyi ve hatları veriyoruz. Ancak, bugünkü netice, hatalar ve eksiklikler üzerinde bir mes'ul aramak ve onu tenkit mevzuu, münakaşa hedefi yapmak ıktiza ediyorsa bugünkü Maarif Vekili, bütün bu münakaşa ve tenkitlerin hedefi olamaz. Bugünkü Vekil ancak kitap işleri, program işleri, usul işleri, teşkilât işleri üzerindeki sakatlıkları tasfiye ile alâkalı ve muvazzafur. Bugün üzerine parmak basılmak istenen bir yara varsa bugünün değildir; yılların biriktirdiği ve, bir neticedir. Böyle neticeler uzun yıllarda husul bulduğu gibi izalesi de ancak uzun yılların çalışması ile gidebilir. Cumhuriyetin ilânından bugüne kadar Cumhuriyetin istikbaline şamil kültür bünyesini bulmak, maziyi tasfiye etmek, ileriye hedef ve veche vermekle uğraştık. Dünkü yazımızda da işaret ettiğimiz gibi bu birinci safha, inkılâp safhası tamamlanmıştır. Sıra, şimdi ikinci safhadadır. Yani inşa ve hedefe varma safhasında. Bunun için de bir inkılâp lâzımdır. Hakikaten, asla oportünist olmıyan yıkıcı ve her şeyi yeni den kurucu bir inkılâp. Bunun için de genç Hasan Âli Yücel'in maarifin bütün günlük işlerini müstearına bırakıp dinamik ve genç neslin devlet mekanizması içinde vermiye mecbur olduğu bir imtihana hazırlık hızla rüye - timden sıyrılması ve kültür inkılâbının ikinci safhasının plânını çizmesi lâzımdır. Ve Hasan Âli'nin şahsiyeti de bunun için kâfidir. Söylediğimiz bugün de tekrarlıyabiliriz: Bu plânı başarmak için iki yıllık asgari bir intikal devri lâzımdır. Bu devre içinde Türk tipi kitap ta, program da, usul de, imtihan tarzı da, eleman da, teknik ve teşkilât da hepsi kurulabilir ve... bunu yapmak, demagoginin kendisine yavgara koparacak fırsatlar hazırlamasına sahayı boş bırakmamak lâzımdır. Eğer, filân yalduki talim ve terbiye heyeti reisli filân kötü kitabı kabul etmişse; filân yalduki falan umum müdür şu ve bu hataları yapmış da bütün bu hatalar bir teşelsül halinde bugünkü neticeyi doğurmuşsa bunun manevi mes'ulü ancak o yıllardaki o zâ'at ve o mes'uliyetlerdir. Acaba, bugün ortaya atılan tenkitlerin dolam - bacılı bir hedefi de bu mevzuu dokunmanın imkânına varmak için midir? Bu da, düşünülme ve avdınlanmaya muhtaç ayrı bir noktadır.

(Son Telgraf'tan)

ETEM İZZET BENİCE

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

İKDAM'IN EDEBİ TEFRİKASI : 5

Hikâye

Siyah Pelerinli Katil

Nakleden: Faik Bercmen

Rio dö Janeyro'nun sokakları müthiş kalabalıktı. Herkes kar-naval bayramını tes'it ediyordu. Kalabalığın arasında, iki kişi konuşarak yürüyorlardı:

— Katil kaçarsa fena.. Bugün diğer arkadaşlar izinli.

Bunu söyleyen baş taharrî Pyerrira idi. Muavini sesini çıkar-madı.

— Ben, bugün mutlaka katili yakalayacağım.

Bunun üzerine muavini başını salladı ve:

— Her şeyden evvel şunu unutuyorsun, dedi. Daha maktulün kim olduğunu bilmiyoruz. Kollar-la kaç meydana yok. Önce onları bulalım, ki...

— Ben evvelâ katili bulacağım, göreceksin!

Cinayet, dün Zarküs sokağın-da işlenmişti.

Muavini bir aralık:

— Gel şurada bir kahve içelim, dedi, başımız dinlensin de sonra işe başlarız.

Santral kahvesine girdiler. Kah-vedeki bütün müşteriler kar-naval kıyafetinde idi.

Pyerrira'nın gözü birden, ya-nıbaşlarındaki masada şarap iç-en ve sırtında uzun siyah bir pelerin bulunan bir adama ilişti; muzaferane gülererek arkadaşına doğru eğildi:

— İşte katil budur! dedi.

— Bu mu?

— Evet...

Uzun siyah pelerinli adam bir şarap şişesini boşaltıp dikti. Son-ra tezgâha doğru yürüyerek pa-rasını verip çıktı. O vakit başta-harri arkadaşına:

— Haydi kalk, dedi, onu takip edeceğiz.

— Peki bunun katil olduğunu nereden kestirdin?

— Biraz sabırlı ol. Ben ne yaptığımı bilirim.

Hızla çıkıp ilerlediler. Pyerrira siyah pelerinli adamın yanına yaklaşınca onu yakasından tu-tup:

— Dur, dedi, seni Zarküs cina-yeti ile maznun olarak tevkif e-diyorum.

Adam gülmüsyenerek omuzla-rını silkti:

— Öldürdüğüm adamın adını bilmek isterdim, dedi.

— Sana onun ismini sonra söy-lerim, şimdi kollarla başı nereye koyduğunu söyle!

Tam bu sırada etrafta bir ka-labalık peydahladı. Herkes bir şeyler soruyordu:

— Ne yapmış acaba?

— Galiba sarhoş..

— Amma tuhaf iş.. Bayram gününde bile insanı yakıyorlar.

İki taharrî, yanlarında maznun olduğu halde kalabalığı yararak bir otomobile atlayıp müdüriyete yollandılar.

Pyerrira, maznunu karşısına oturtup:

— Haydi bakalım, dedi, sorduk-larına doğru cevap ver; kollar-la baş nerede?

Siyah pelerinli adam başını sal-

lıyarak:

— Söylediklerinizden bir şey anlamıyorum, dedi, başla kollar mı? Bu da ne?

— Senin adın ne?

— Bunu bana ne hakla soru-yorsunuz?

Pyerrira elini kaldırdı adamın suratına bir yumruk ekti:

— Adın ne, söyle be herif?

Adam aldırmadı ve yine gü-lümseyerek:

— Evvelâ beni kimi öldürmek-le itham ettiğini söyleyin! De-di.

Baş taharririnin tekrar eli kalk-tı ve adamın suratına indi:

— Sorduklarımı cevap ver, yoksa karışmam! Dün gece nere-deydin? Zarküs sokağında de-gil mi?

Maznun kanayan dudakları men dilile sildi. Pyerrira yine gürledi:

— Cevap versene, domuz he-rif! Ve arkasından yine bir yum-ruk ekti.

O zaman muavin baş taharrir-inin kulağına eğilerek fısıldadı:

— Pyerrira, mes'ul olacaksın sonra?

— Sen karışma!

Pyerrira bu se'ra adamın kolu-nu tutup müthiş bir surette bük-tü:

— Söyle adın ne?

Adam yine cevap vermedi.

— Şimdi, seni söyletmenin yo-lunu bulurum, ben..

O vakit maznun:

— Adım Fransis'ko Sabojo'dur, dedi.

— Ha, şöyle yola gel! Şimdi anlat, kollarla başı nereye sak-ladın?

— Böyle bir şeyden haberim yok.

— Peki nerede çalışıyorsun?

— Oriyono Midrosi şirketinin ortaklarındam.

Muavin bunu işitince Pyerrira-ya dönerik:

— Gördün mü, dedi, bu işte ya-mıdın!

Hemen telefonu açıp Oriyono şirketini buldular; ve şirketten Fransisko Sabojo'nun ortak bu-hundüğünü ve Nafia Vekilinin ye-ğeni olduğunu öğrendiler..

Aunun üzerine çarıncaçar a-da-mı bıraktılar.

Fransisko müdüriyetten çıkın-ca bir taksiye atlayarak doğru santral kahvesine gitti; ve oradan demin emanet bırakmış ol-duğu küçük bir valizi alıp, onu, orada beklemekte olan kapalı bir otomobile bindi.

Otomobile girip yerleşince ya-vaşcaak valizi açtı; valizde ke-sik bir başla iki kol vardı.

FAİK BERCMEN

HALKEVLERİ

TEMSİL

Kadıköy Halkevinden: Halkevi Temsil şubesi tarafından 21/11/1939 salı akşamı Kusdili sinemasında Hissi sayfa temsil edilecektir. Davetiyeler idareden alınır.

Sual Cevap!

Tütün Hakkında Tarihi Malûmat

MEHMET KEMAL (Üsküdar)

— Tütün hakkındaki tarihi malû-mat nedir? Tütün nerede çıkmış?

— Tütün orta zamanın sonuna ka-dar Avrupada tamamen meşhuldü. Kristof Kolomp Amerikaya gittiği zaman orada bu nebatı gördü. Son-ra Avrupaya getirdi. Ve çabuk taam-müm etti.

OSMAN NURİ (Eyüp)

— Şehir meclisi azaları kaç sene-de bir defa seçilir?

— Her dört yılda bir kere seçilir.

SALİH NACİ (Üsküdar)

— Şirketi Hayriye idaresi devle-tin malı mıdır?

— Hayır. İsminden de anlaşıl-a-caktır üzere bir şirkettir. Hisse senet-leri vardır. Alınır ve satılır. En çok hissesi olan en ziyade reye iştirâk eder.

HULUSİ (İstanbul)

— Şehir tiyatrosuna girmek için ne yapmalı?

— Şehir tiyatrosu müdürlüğüne müracaat etmek icap eder.

KAMİL (Aydansaray)

— Avrupaya talebe gönderilme-sine münasabı edild. Yeniden gitmek istiyen olurda da gidebilir mi?

— Vekâletin tebliğinden anlaşıl-an manaya göre yeniden veya eskiden herkes Avrupaya talebe devam e-der.

— Avrupada kaç lira ile tahsilime devam edebilirim?

— Hükümet bu hususta her mem-leket için bir mikdar tespit etmiştir. Bu mikdarla geçinilir.

Esasen bu mikdardan faalassına hü-kümet döviz vermez.

Fotoğraf tahlilleri

Bize fotoğrafınızı gönderiniz kim olduğunuzu söyleyelim

İSMAIL YÜ-

RÜTEN (İstan-jul) — İyi kalp-li ve çalışkan bir tip. Herkese iyi-lik yapar. Kendi işinden başka bir şey düşünmez.

Dikkat! hassas kuvvetlidir. Arkadaşları kuvvetlidir.

NAIL TÜRE (Sütlüce) — Mü-tevazi bir genç ti-pi. Kendi halinde çalışır. Arkadaş-larına iyilik yap-mağı sever. Zeki ve kavrayışlıdır.

Fakat biraz mah-cuptur.

SAGLIK

Yaralar

Vücudun bir tarafından herhangi bir sebeple olan yaralarda kan ak-ması bazen tehlikeli olabilir.

Eğer kan lâl renginde ise fışkıрма suretiyle çıkar. Bu yaralının çok kan akmasına sebebiyet verir. O zaman hemen damarı bağlamak lazımdır.

Dağ başında ise iki tahta veya ağaç parçası bulup birini kanayan uzun önüne diğerini arkasına, evvelkine muvazi olmak üzere koyarak tahta-ların uçlarını birbirine bir ip veya mendille sıkıca bağlamalıdır.

Bir yaralının yarasına baka-cak kimse evvelâ tırnaklarını kesmeli ve bir fırça ile sabunlayıp kelleni si-cek su ile temizce yıkamalıdır.

Askerlik

Katî neticeye götüren yol henüz uzaktır.

Alman Orduları Nerelerden Taar-ruz Ederek Bir Netice Alabilirler

YAZAN:

Emekli General Kemal Koçer

Muhasım ordular, çelik duvar-lar arkasında ve karada silâhla-rile neticeyi elde edemeyecek va-ziyette beklemektedirler. Büyük harpte silâh, tahkimat'a galebe et-mek imkânlarını bulmuş gibi idi. Mazinin, voban ve Briyalmon sis-temleri, Alman tekinin zadesi olan 42 likler karşısında, rolleri-ni ifa edemeyecek bir duruma düşmüştü; Belçika kaleleri, Al-man ağır topusunun fışkırttığı ateşler altında ve biri diğeri ar-dınca sukuta mahkûm kalmışlar-dı. Verdun, müdafaa kudretini, çok daha fazla, müttetik ordula-rın manevra kabiliyetine ve kırıl-mak bilmiyen fedakârlıklarına borçlu idi. Fransa şimalindeki münferit kalelerin, sevkölceysi ihatalara karşı büyük bir engel teşkil edemediği de sabit olmuş-tu. Alman ordusu sağ kanadile Parisi bile tehdit ediyordu.

Büyük harbin verdiği ders, iş-vice hududundan denize kadar, deliksiz müstahkem bir muntaka ile Fransa şark sınırının kapatıl-masına mecbur etti. Tahkimat, kuvvetlerin tasarrufu ve herhan-gi diğer bir cephe, maksada gö-re istihdamı da temine imkân veren emin bir manzumdur. Bu mecburiyetle Alman ordusu da, daha son istilâ seferlerine baş-lamadan, Majino'ya (Vesvali) le mukabele etti.

Ufak hesapların katî muhase-belerle tasfiyesi cihan siyaseti-nin de esasını teşkil ettiğine gö-re, ancak muhasım ana orduların musarısından doğacak netice kat-iiyette ifade edebilir. Bugün, her iki taraf ta âzami himmetle aynı gayeye doğru yürümektedirler.

Bir harbin milyonluk ordular i-cin istilaz ettiği masrafların ta-kaftera olduğuna bu sütünlarda bazı misallerle zikretmiştik. Harp masraflarının, hele menbaları zengin olmayan memleketler hal-kına indirdiği darbeler, bu mem-leketten neticenin biran evvel al-inmasını mecburi kılar. Alman-lar, tabirleri veçhile, yıldırım süratle harbi sonuçlandırmak kaygısındadırlar. Bu, Alman ma-li ve iktisadî vaziyetinin de elim bir icabıdır.

Holândadan işviceye kadar u-zan, Alman cephesi, takriben 1000 kilometredir. Bu çok uzun ve ıvıcaçlı cepheye asıl hareket hedefi, Majinonun ötesindedir.

Holânda, Belçika ve işviceye karşı vukuuna ihtimal verilen teşebbüsler, Rhin'in ötesine at-lamak için, emin köprüleri elde etmek maksadını istihdaf eder. Fransanın derinliklerine doğru ilerlemek isteyen bir ordunun Bel-çika ve Holândayı ihmal etmesi de mümkün değildir.

Bu teşebbüslerin muvaffak ol-ması halinde elde edilebilecek ka-zançlar şöyle hülasa edilebilir:

a) 919 sevkölceysi ihatalasna müsait bir zemin veren Belçika-nın Alman taarruzlarına karşı-

yan sınır kaleleri arkadan vuru-labilir;

b) 1000 kilometrelik bugünkü cephe üçte bir kadar kısaltıl-mış olur;

c) Fransız - Alman cephesin-de taarruzun çıkmasına imkân hazırlayan Rhin'deki tahkimat dirseği lüksemburg arasındaki 100 kilometrelik cephe genişletil-miş ve bu sayede taarruz ord-u-sunun manevra kabiliyeti arttırılmış olur;

d) İlgâl edilen ufak memleket-ler kaynaklarından istifade edi-lir ve artık bu memleketler sı-nırlarında kuvvet bırakmak mecburiyetine düşmüştür. Bu memleketlerin ılgâl sırasında em-niyet vazifesi teşkilatına ve-rişebilir. Ordu, kısmen de düş-man memleketi yerleşmiş ve bu suretle anay'rdun yükü nisbeten hafiflemiş olur;

e) İki müttetik memleket ara-sındaki irtibat yolu, yakından teh-dit edilebilir. Bugün Manş geçiş hareketleri büyük bir emniyet altında cereyan ediyor.

f) Holânda ve Belçikada tesis edilen hava üsleri çok daha yakın bir yoldan Britanyanın em-sûkun bölgelerini tehdit edebilir. Buna Almanların büyük ümitler bağladıkları görülmüyor. Zaman geçmekle bu fırsat ta elden çı-karılması demektir.

g) Tesis edilen deniz üsleri şim-al denizinde denizaltı teşebbüs-lerini kolaylaştırır; (Rhin) man-sabına kadar istifade temin edil-miş olur.

h) Yeni istilâlarla dahili ef-kâr tatmin edilir. O efkâr ki, bu-na alışkındır;

i) Hasım orduları katî netice-yi götürebilecek meydan muha-rebelerine (meselâ Belçika ara-zisinde) ıbar edilebilir;

j) Holânda ve Belçika kıyıları-nın ihtracları karşı müdafaa, bugünkü ihtimaller düşünüldün-ce, kolaylaşmış sayılır. 914 te Bel-çikanın ılgâl, İngilterenin har-be derhal karışmasına ıntâç ef-miştir.

Bu mütealemler, bitirilmeleri hu-zurunu bozmak isteyenler için çok caziptir.

Katî neticeyi elde etmek ist-iyen bir memleketin, askerî mak-satları okşayan siyasi düşün-çelere yer vermeyeceği de, son yıllarda, bütün vuzuhile anlaşıl-mıştır. Bu vaziyeti bütün acılığ-la gözde bulunduran her üç bitar-zef memleketin de, istiklallerini silâhlarla müdafaa azmettik-lerini görüyoruz. Yarın için en bitaraf ve en medeni memleket-lerin bile yurtlarında ve yuva-larında asude yaşamayacağını yir-minci asrın fütuhat prensipleri artık öğretmiştir, sanıyoruz. Silâha dayanmayan barış, mânâsız-dır. Yarın da, istiklâli için çürp-nan her memleketin dışından tir-nağından arttıracağını teslimatı-na tahsis edeceğini ve dünyanın daha uzun asırlar tam bir emni-

yet havası içinde yaşamıyacağı-nı zaman ısbat ediyor: Yurt mü-dafaa mükaddes ve her şeyin üstündedir. Bu müdafaa'nın büt-tün sebeplerini hazırlayanlar, istikbalinden emin olabilirler. Za-banımızda infirat politikası, il-fâsa mahkûmdur. Balkan itikha-dının doğurduğu me'sut netice-yi tebrik etmeyen bir Balkan devleti kalmadığına artık kanaat ed-ilebilir. İtalyanın, vakit vakit bu sütünlarda münakaşa ettiğimizin askeri vaziyeti de barış hesabına büyük ehemmiyeti haizdir. İtti-hat, kuvvetler ve Balkanlar, bu-günkü huzur ve selâmetlerini ba-siretli siyasetlerine borçludurlar. Garpta yeni saldırs hareketleri bekleyebiliriz!

değildi. Hatta bu şekilde harbet-mek ne bir ferdin ve ne de bir kabilenin aklından geçmemiştir. Şu hale pazaranı Resulü Ekrem'in dehasile ilk müslümanlardan mun-tazam bir ordu teşekkül etmiş, ve yine bu yükksek deha sayesin-de bir harp nizamı teessüs eyle-miştir. Bu da, İslâmiyetin tama-mile askerlik üzerine müesses bir din olduğuna en büyük bir işaretti.

Resulü Ekrem Efendimiz, Sâye-bana çekildiği esnada, artık düşman ordusu da be-şirdi. Karına karışık bir halde, ya-vaş yavaş Müslüman ordusuna takarrüp eyledi.

Her şeyden evvel, icap eden ted-birleri alan Resulü Ekrem Efen-dimiz, artık şimdi duaya başla-dılar:

— Yarab!... Şu ehli iman ordu-su helâk olursa, yer yüzünde sa-na ibadet eden hiç kimse kalmaz.

Yarab!... Beni, yardımından mahrum etme.

Yarab!... Bana vâdetmiş oldu-ğun nusratı, senden isterim.

(Arkası var)

Edebiyat Ve Yanlış Kitap

Yanlış Kitaptan Daha Baskın Yanlış Kitap:

"Edebî Yeniliğimiz,"

Yazan:

ŞERİF HULÜSİ

İsmail Habib, Cumhuriyet gazete-sinde Mustafa Nihad'ın "Metinlerle muasır Türk edebiyatı tarihi", adlı ve mekteplerde okunan kitabında mevcut yanlışları göstermek için beş makale neşretti (4 İkinci teşrin - 8 İkinci teşrin 1939). Kendisinin de i-tiraf ettiği gibi, bu yanlışları bazı arkadaşlarımızın ırsadiyle, ve binaen-aleyh yardımı ile bulabilmiş, bunlar da ancak kelime ve vezin hataların-dan ibarettir. Fakat, itirafa mecbu-ruz ki, bu gösterilen yanlışların mü-him bir kısmı Türk matbaasının teknik kusurundan, mühim bir kıs-mı da İsmail Habib ve arkadaşları-nın bu kelimeleri indirdiği tarzda o-kumalarından doğduğu cihetle, so-nunda lafî edilemeyecek kadar azal-ır. Yalnız, Mustafa Nihad'ın kiti-bında İsmail Habibin vezin ve kafi-ye ile alakası olmadığı için, göste-remediği mühim bir iki yanlış ta-mas edelim:

Mustafa Nihad'ın "Metinlerle mu-asır Türk edebiyatı tarihi", kitabı-nın (ikinci tabı) 239 uncu sayfasın-da Ahmet Vefik Paşanın Mollîre'den adapte ettiği Azarya komedis-i nin bir hulasası ve bu komedinin bir parçası vardır. Bu parçaya konu-lan serlevha, Marcel Brunschvine'in La litterature française étudiée dans les textes adı kitabının birin-ci cildinde Mollîre'den L'Avare (A-zaryanın aslı) ndan alınan parçaya konmuş L'Avare volé nin türkçesi "Çalmış pıntı", dir. Bu sıfat terki-binin türkçe olduğunu söylemeye lüzum yoktur. Çünkü, anlatılmak istenen "pıntının parasını çaldıkları-binden anlatılan "çalmış, veya eş-kiya tarafından dağa kaldırılmış pıntı-tı, değildir.

Yine aynı kitabın, aynı tabının 225-26 inci sayfasında Ahmet Vefik Paşanın Mollîre'den manzum olarak tercüme ettiği Adamlar (Misanthro-pe) un hulasası vardır. Bu hulasada Mustafa Nihad, meşhur komedinin i-ki kahramanı Alestelele Cölmüne i-çin "tabiatlarının zultuna rağmen evlenirler..", der. Evvelâ, eser bu iki kahramanın evlenmesiyle sona ermez, (Bakınız: Misanthrope, beşinci per-de, dördüncü sahne, mısra 90-116).

Sanıyen, bu eserinde Mollîre, Aleste-te'i insanlar arasında yaşamaktan nefret duyan, Cölmüne'le de güzel kadın olarak insanların ıftıfıtların-dan hoşlandığı için cemiyet içinde yaşamaktan haz duyan iki tip gibi e-le almakla, onların birleşmelerini za-ten imkânsızlaştırıyor, bu suretle e-

yet havası içinde yaşamıyacağı-nı zaman ısbat ediyor: Yurt mü-dafaa mükaddes ve her şeyin üstündedir. Bu müdafaa'nın büt-tün sebeplerini hazırlayanlar, istikbalinden emin olabilirler. Za-banımızda infirat politikası, il-fâsa mahkûmdur. Balkan itikha-dının doğurduğu me'sut netice-yi tebrik etmeyen bir Balkan devleti kalmadığına artık kanaat ed-ilebilir. İtalyanın, vakit vakit bu sütünlarda münakaşa ettiğimizin askeri vaziyeti de barış hesabına büyük ehemmiyeti haizdir. İtti-hat, kuvvetler ve Balkanlar, bu-günkü huzur ve selâmetlerini ba-siretli siyasetlerine borçludurlar. Garpta yeni saldırs hareketleri bekleyebiliriz!

3. Tevlik hatası: Kitabın 300 ün-cü sayfasında (safir 5-6) da Halit Ziyadan bahsederken: "İzmirde çı-kan Hizmet nazındaki gazeteyle ma-kaleler, hikâyeler, mensureler yaz-maya başladı..", deniliyor. Bu cümle-de bahsi geçen müphem Hizmet ga-zetesinin Halit Ziya, Nevzat ve Şe-rif Efendi tarafından kurulduğu "Kırk yıl" (C. II, S. 66 ve müteakip) da anlatılmıştır.

4. Tahrifler: Kitapta Namık Ke-malin İntibah ve Cezmi romanların-dan bahsedilirken: "O devirde Fran-sada iki nevi romanlık vardı: Biri Viktor Hügonun riyasetindeki bü-yük romantik şairler tarafından ib-da edilmekte olan edebi roman, di-ğeri de Alexandre Dumas pîrînin riyasetindeki hikâyeciler tarafından vücuda getirilmekte olan âmiyane roman..", deniyor. Evvelâ, İntibahın ve Cezminin yapıldıkları 1290-91 (1874-75) senelerinde Fransada Vik-tor Hügonun ve Alexandre Dumas Pîrînin roman âleminde çoktan sus-tuklarını, sanıyen romantik devirde bile Viktor Hügonun ve Dumas Pî-re'nin o devrin büyük romancıları o-lan Balzac, Stendhal, G. Sand yanın-da tali bir kıymetleri olduğunu her-kes bilir: Salisen, Namık Kemal, Hügodan ve Dumas Pîre'den roman bahsade müteessir olmadığın, İnti-bah romanının ilk kısmında Alex-andre Dumas Pîrî'nin La Dame aux Camélias'ından müphem olmakla İsmail Habibi tekip etmektedir.

5. Edebî şahsiyetlerin keyfe göre izahı: Kitabın 253 üncü sayfasında (safir 4-7) de: "Ahmet Mithat Efendinin eserlerini ayrı ayrı tetkika bir defa imkân oluyor. Yüzlerce e-serin ayrı ayrı tetkiki ciltlerle kiti-ba muhtaçtır. Sonra böyle bir tet-kika lüzum da yoktur, çünkü hiç bir eseri münferit bir tetkik karşı-sında ayakta duramaz..", diyor. Ev-velâ bir edebiyat tarihçisi herhangi bir muharrir hakkında - bilhassa bir mektep kitabında - böyle bir il-san kullanarak, onu okumamağı tavsiye etmek munasebetsizliğinde bulunamaz. Sanıyen, Ahmet Mithat hâlâ bugün yaşayan, ve yarın daha fazla yaşlayacak muhakkak olan halk destanlarında, masallarında, hi-kâyelerinde, ve ill.. mevent mâşeri duyustan hareket ederek beşeri bir edebiyat yapmak.. cereyanının biz-de ilk müessesilidir. O, Tanzimat devrinde geniş bir burjuvazi edebi-yatı yapmağa çalışan Namık Kemal ve arkadaşlarına karşı, bu edebiya-tın daha geniş bir kitleye hitap et-mesi, daha beşeri kıymetlere yük-selmesi için takip edilecek yolun biz-zat eserleriyle - tabii biraz acemice - göstermeye çalışmış büyük bir mü-rşittir. Eğer onu anlamazsak, İsmail Habibin yaptığı gibi, Ahmet Rasimi, Hüseyin Rahmiyi, Ziya Gökalpı edebiyat nazariyesi cephesinde Ömer Seyfeddin, Refik Halidî, hatîâ Nazım Hikmeti izah edemeyiz. Bu izahı yapmak için, Ahmet Mithatı ihma-le değil, bilakis eserleri üzerinde se-le (Arkası 6 inci sayfa)

HAZRETİ MUHAMMET

Yazan: Ziya Şakir

Tefrika : 84

Dedi. Casusun bu sözleri, dinliyen-lerin kalplerine, büsbütün dehşet verdi.

Kureyşlilerden iyi düşünenler, Müslümanların bu muharebede canla başla ileri atılacaklarını ve İslâmiyeti büyük bir tehlike-den kurtarmak için hayatlarını hi-ce sayarak büyük fedakârlık-larda bulunacaklarını tahmin e-diyorlar.. Vukubulacak bu kanlı kitalah önünü almak için, Ebû-cehil ile onun taraftarlarını ik-naa çalışıyorlardı. Fakat buna muvaffak olamamışlardır.

Ebûcehil, bu münakaşaların tevtil edeceği âkıbetten ürkererek harp aleyhtarlığı umumi bir şe-kill almadan, işi bitirmek istedi. Ortalık aydınlar aydınlamaz, or-

dusuna derhal hareket etmi-şlerdi.

Resulü Ekrem, kendi ordusuna üç kat faik olan düşman ordusu-na yapılacak taarruzun mahzur-larını deriş ederek, müdafaa vaziyetini ihtiyar etti. Ordusunun arkasını Bedir sahrasının garp cephesini teşkil eden tepelere ve-rerek askerlerinden saflar teşkil etti. Ve kendisi de, bu safları ta-mamen görecekti, ve kumanda e-debilecek bir yer, kumandanlık karargâhı ihtiyar etti. Askerleri-nin kendisini kolayca görebilme-leri için oraya çalı ve çurplardan küçük bir sâye-ban yaptırverdi. Ondan sonra, asker saflarını tef-tişe geçti.

İslâm ordusu, gayet muntazam saflar halinde idi. Resulü Ekrem,

bu safların, arasından ağır ağır geçerek, her neferini gözden ge-çirdi. Ve bu esnada, garip bir hâ-dise vukua geldi.

Medinelilerden (Suvat) isminde bir genç, saftan biraz dışarı çıkmıştı. Resulü Ekrem, elindeki â-sa ile, bu gencin çıplak göğsüne dokunarak onu hizaya getirmek istedi. Fakat Suvat;

— Ya Resulallah!... Göğsümü acıtın... Sen ki, hak ve adaleti emrediyorsun. Bu hareketinden dolayı

ATATÜRK'ÜN SON GÜNLERİ

Yazan : Rahmi Yağız Tefrika : 83

9 Sontesrin Akşamı, Büyük Hastanın Krizi Komayla yer Değiştirdi

Demisti. Ebedi Şef şöyle cevap verdi:

— Komünikeler; ölümünden ancak 10 - 15 gün evvel neşredilirler... Buna lüzum yok. Efkarı umumiyeğin heyecanını teskin edecek en müessir vasıta, bir hafta sonra beni itomobile göremleri olacaktır!

Ve... Tabii bu şart içinde komünikeler neşredilmedi.

Bu bahis, Atatürk'ün 10 temmuz 938 pazar günü yaptığı motor gezintisinin sebebinin aşkardır. Sözü oraya geçirdim.

— Motor gezintisinin sebebi budur o halde... Fakat bu gezintide Atatürk'ün fazla miktarda dondurma aldıkları, bu yüzden bir zatürrie başlangıcı belirdiği doğru mudur?

Doktor izah etti:

— Gerçi dondurmanın fazla alınması bir zarar tevhit etti. Ateşi artırdı... Bronziti yaptı. Fakat bu, zatürrie başlangıcı filân değildir. Zaten zatürrie başlangıcı diye bir şey yoktur. Ve Atatürk zatürrie geçirmedi. Ateşin artışı dondurmayla a fedildi. Bronziti tedavisi yapıldı. Ve bu ateş ile tedavi aylacla sürdü.

Doktoru gıda bahsinde konuşurmak için sözü o tarafa çevirdim.

— Üstadım; Atatürk rahatsızlığı zamanında gıda rejimini takip ediyor muydu?

— Hayır! yalnız, sebze ve meyveyi ehemmiyet veriyorduk. Et, çorba, süt, yumurta ve arzu ettiği yemekleri alabiliirdi. Yalnız ihtisazlık kendilerini gıda almaktan alıkoymuyordu.

Bilhassa son aylarda yalnız meyva suları veriliyordu. Yani gıdayı dahi ilaç gibi kullanıyorlardı. Sihatle bulunduğu zamanlar 75 kiloyu gösteren vücutları bu yüzden son günlerde 48 kiloya düşmüştü.

— Kahve ve sigara doktor?

— Arada kahve içiyorlardı... Sigarada kullanıyorlardı. Evvelce de söyledim gibi kendilerine her istedikleri verilebiliirdi. Fakat ihtisazlık yüzünden yemek istemiyorlardı... Arada çorba, meyva suyu ve süt içiyorlardı.

— Ebedi Şef'in son dakikasında nerede idiniz.

— Saraydayım... Teşrinisanin 7 inci gününden itibaren kriz devam ediyordu. Sekizinci ve dokuzuncu günlerle geceleri ve günleri geçirdi. Hepimiz, artık bu buhranın son olduğunu kestirmiş artık saat meselesi haline gelen ebediyete intikallerini yeis içinde dayanılmaz saatler geçirerek düşünüyorduk.

Bu, hiçbir hadiseye benziye mezd. Göven; bir adam, tek zeka, tek kafa değil; başı başına bir cihan, 20 milyonluk Türk milletinin tek irade şeklinde yükselen Cumhuriyetin kurucusu, bir milletin kurtarıcısıydı... B.z, bütün ümitsizliğimizle beraber elimizden gelen gayreti yapıyorduk. Sarayda herkes ayakta idi. Günlere kimsenin gözüne uykuya uğramıyor, herkes derin bir yeis ve hüznün içinde bunahuyordu.

Biz, kriz başladığı zaman eski nöbet sekani bozmuş birer saatlik nöbetlerle büyük hastanın başucunda beklemeyi kararlaştırmıştık... Öyle yap.yorduk. Sakte bir arkadaşlarımız oturdukları salondan kalkıyor, sırasına göre nöbet başına gidiyorlardı...

Ya, 9 sontesrin akşamı, büyük hastanın krizi komayla yer değiştirdi.

Koma başlarken hepimiz ya nımdaydık o sırada denizden geçen bir motörün makine sesi odanın derin sessizliğini noktalandı. Çok uzaktan gelen ve silik bir tarzda işitilen bu sesleri Atatürk duymuş, sordu:

— Bu ses nedir? Top mu?

Cevap verilirken saati sordu:

— Saat kaç?

Hususi hizmetlerine memur olan Rıdvan atıldı, cevap verdi: — Saat altı buçuk efendim! Ebedi Şef bunu duymamıştı... Koma başlıyordu, tekraradı:

— Saat kaç?

İşi anlamıştık... Üçüncü defa soruşu mü'ekip komanın başladığını hissettik. Hemen yatışın yamına sokulduk... Hafif temaslarla omuzlarına dokunarak seslendik.

— Atatürk!... Atatürk!

Komanın başlayıp başlamadığını anlamak için böyle yapıyorduk. Atatürk seslenişimize mu-

kabele etmedi. Dalgın, bulunduğumuz vaziyeti muhafaza ediyordu.

Koma başlayınca hepimiz odadan çıktık. Nöbetçi arkadaşlarımız orada kaldılar. Ve her saatte değiştire değiştire nöbetlerini gecenin uzunluğuna kadar sürdürdüler... Ben, saat yediden sekize kadar olan nöbetimi sabahleyin tuttum... Benden sonra M. Kemal Bey nöbete girdi. Yanındaki salona geçtim. Akşamdan beri bir şey yememiştik. Kahvaltılık etmek mecburiyetinde idim. Biraz bir şey getirttim. Oraktaki yiyordum. Saat 9 u 5 geçiyordu. Büyük hastanın odasından bir çığlık koptu... Yerimden fırladım. Bu çığlık muhakkak ki, söylemekten korktuğumuz, acı, sinin derin derin duyduğumuz büyük felakete delâlet ediyordu. Sofaya çıktım... Orada profesör Hayrullah Dikere rastgeldim... Acele sordum:

— Hayrullah Bey, ne oldu?

Hayrullah Bey başını salladı, mevus, yeisten bitmiş bir tavrla ve tek kelime ile işi anlattı:

— Atatürk, ebediyete göçtü...

O, daha Atatürk derken işi anlattım. Hemen hasta daairesine koştum. M. Kemal Öke, M. Kâmil Berk orada idiler... Atatürk'ün çenesini bağlamışlar, üstüne örtücekliyordılar.

Nihayet, korktuğumuz neticeye varmıştık! Gözlerim yaşardı. Büyük ölümlün huzurunda bir defa daha eğildim. Sonra yavaş adımlarla ağır ağır odadan çıktım. Gözü yaşlı bekleyicilerin arasına katıldım. Saray vaveyla içinde inliyordu...

Az sonra diğer hekim arkadaşlar da geldiler... O urduk... Tam bir hüznün ve derin bir acı içinde hükümeti vereceğimiz son komünikayı yazmağa oturduk.

Ben; komünikayı yazmağa başladım... Yazdık. İmzaladık. Artık vazifemizi hitam bulmuştuk. Saraydan ayrıldık... İşte, her anı, hatırlanışı bende derin bir yeis ve apacı bir hüznün meydana getiren büyük tarih hadisesi, modern Türk devletinin büyük mucunu Atatürk, böylece ebediyete göçtü... (Arkası var)

GÜNÜN TENKİTLERİ

Bırakılan Çocuklar Ve Gazino

(Baş tarafı 1 inci sayfa)

memiş çıplak yavrular bulmalıym, diyor.

Bu satırlar demagojinin çok tehlikeli gösterisidir; hele "Tan", muhariri gibi münevver iddialı bir muharirin kaleminde daha büyük bir tehlikedir.

Bir şehrin imarına çalışmak, bir şehir güzelleştirmek o şehir belediyesinin belli başlı vazifelerinden biridir. Hududu malum ve muayyen olan bir işi. Darülaceze kabul edilmeyen çıplak yavrular ise, hududu olmayan içtimai bir hadisedir.

Ankara gibi, İstanbul gibi şehirlerimizde kadroları geniş sefkat müesseseleri kurulmasını istemiyekle vatandaş elbette yoktur; Darülacezede kreşin büyüülmesini, her yoksul annenin çocuğunu sokacağı rakacak yerde darülaceze verebilmesini herkes ister. Fakat bu arzu ile meydanın, gazinonun, tiyatironun hiç bir alakası yoktur.

Nüfus kesafeti medeniyet nişanesidir. Nüfusu kesif olan yerlerde içtimai zaruretlere de artar ve maalesef bu zaruretlere kökünden karşılaşmasına da imkân yoktur. Böyle bir imkânı hiç bir cemiyet bulamaz. Eğer Londra, Berlin, Paris, Newyork şehirleri darülaceze meselesini kale alarak imarı ikinci planda bırakmış olsalardı, yer yüzünde büyük, mamur, medeni şehir örneği bulunmaz, tiyatro meydanlardan, yolcu hanlardan kurtulmaz, eğlence yağlı kahve peykelerinde pinekledir.

Çıplak yavru fecatini ile eğlence ve imar işi tamamiyle ayrı mevzulardır ve mukayyese hiç caiz değildir. Bu gün hâlâ Parisin, Londranın, Newyorkun, Berlinin ne müteşşeb binalarının muazzam merdiven basamaklarında terk edilmiş çıplak yavrular bulunur ve bulunacaktır da.

Bizdeki içtimai yardım teşkilatının genişletilmesi lüzum geldiği meselesi tamamiyle ayrı bir mevzu olduğuna için bu mevzu başka bir yazımızda temas edeceğiz.

SELAMİ İZZET SEDES

MEMLEKET HABERLERİ

Sivasta İmar Faaliyeti Yeniden Canlandı Şehrin Her Yerinde Büyük Binalar İnşa Ediliyor

Sivas, (İKDAM Muhabirin - den) — Sivasta son günlerde büyük bir umran faaliyeti başlatılmıştır. Bilhassa cer fabrikası yapıldıktan sonra memleketin her tarafında birçok inşaat başlamış ve apartmanlar yükselmıştır. Bilhassa istasyon caddesinde iki apartman çoktan tamamlanıp bitmiştir.

Bundan başka Devlet Demiryolları tarafından cer atölyesinde çalışan ameleler ve memurlar için ayrıca evler inşa ettirilmektedir. Şehirde istasyon civarında yapılan bu evler, binalar, apartmanlar Şivasın manzarasını birdenbire değiştirmiştir. Bu apartmanların mühim bir kısmı pek yakında bitecek ve memurların aileleri ile birlikte ikametlerine tahsis edilecektir.

Sivasta belediye ve parti de büyük bir faaliyette umran hususunda memnuniyetle hizmet etmektedir.

Bilhassa parti binası karşısındaki büyük meydana yakında yeni bir Halkevi binası yapılmak için terfikat almıştır. Binanın yeri istimlak edilmiş, tesviyesi yapılmıştır.

Burada kurulacak binanın planları da hazırlanmaktadır. Yeni valimiz Muhtar bu bina ile vilâyetin diğer kasabalarının da umranını arması için fevkalade gayret etmektedir.

Bilhassa Halkevi binasından sonra kız san'at enstitüsü karşısındaki nümune hastahanesi için de bir binadan bahsedilmekte dir.

Yeni bir hastahane binası yapılması memleketin en çok dileklerinden biridir. Çünkü Ankara ile Erzurum arasında merkez vaziyette bulunan ve tam teşekküllü hastahane, e'raftan gelen hastaların ihtiyacına tamamen tekabül etmemektedir.

Bu sebepten hastahane için yeni revyonlar inşa edilmesi düşünülmektedir. Ancak eski bir bina olduğu için modern bir hastahane tahsis doğru o'amyaz" bu binanın yerine modern bir nas-

tahane yapılması ve hastahane nin ismi ile mütenasip şekilde olması çok yerinde bir harekettir.

Şihhiye-Vekâleti de burada bir nümune hastahane binası yapılması için proje hazırladığı söylenmektedir. Sivasın mühim müesseselerinden birisi de kız enstitüsüdür. Geçen sene Akşam kız san'at mektebi olarak inşa edilen ve faaliyete geçen müessese bu yıl kız san'at müessesesi olmuş ve faaliyete geçmiştir.

Müessesedeki talebe miktarı pek fazladır. Bilhassa muallimlerin dirayeti ve talebe ile yakından meşgul olmaları haik arısında çok büyük bir sevgi ile karşılanmıştır.

Modern bir bina dahilinde çalışan binada Akşam san'at kurslarına devam edilmektedir. Sivasın münevver kadını burda istifade etmektedir.

Sivasta birçok tarihi binalar vardır. Bu binaların muhafazası için çok dikkat edilmektedir. Bilhassa çifemine, eski hastahane, tip medresesi gibi tarihi binalar ve üzerlerindeki san'at eserlerinin muhafazası için vekâle yakından alakadar o'maktadır.

Bu san'at eserlerinin daha muhtazam bir şekilde gösterilmesi hususunda bir de müze kurulmuştur. Müzede şimdiye kadar oldukça kıymetli eşyalar toplanmıştır.

Bunlar arasında bilhassa Selçukiler zamanından kalma eserler mevcuttur. Bu arada Sul'an Osman nâminâ yapılmış bir de heykel vardır. Bu heykel eski Sivas valilerinden bir zat tarafından yapılmış ve müzeye hediye edilmiştir.

Müzede kıymetli hatlar da mevcuttur. Ayrıca müzenin kapısında eski zamandan kalma mes-cit tarihi ve san'at bakımlarından çok mühimdir.

Sivasta belediyenin de imar faaliyetini göze çarpmaktadır. Bilhassa parkın ve diğer imar sahalarının vaziyeti takdirle celbetmektedir.

SPOR

LİK MAÇLARI

Vefa Takımı Dün Beşiktaş Karşı Güzel Bir Maç Yaptı

Kasımpaşa ve Galatasaray maçından mutlak laiballilik

sonra futbolcular halkı selamlarken

Günün en mühim karşılaşması Taksim stadında Beşiktaş - Vefa arasında yapıldı. Bu maç şampiyonada rol oynamak noktasından alakalı idi. Her iki takım da bu mühim maça su kadro ile çıkmışlardı:

Beşiktaş: M. Ali - İbrahim, Taci - Hüseyin, geyzi, Çehat - Hıvati, Hakki, Sabri, Şeref, Esref

Vefa: Saka - Vahit, Süleyman - Abdül, Lütfi, Gare - Necip, Muhteşem, Hakki, Hüseyin, Adnan.

Beşiktaş Hüsnüden. Vefa da Gazil Mehmet ve Şükrüden mahrumdu. Hakem Tarık Özerengilil idaresinde oynadı Beşiktaş.

İlk hücum Vefa müdafaasında kırıldı. İlk dakikalar karşılıklı hücumlarla geçiyordu.

MAÇIN YEGANE GOLÜ

3 üncü dakikada bir Beşiktaş hücumunda Şeref bir ara pası aldı ve sıkı bir şütle Beşiktaş kendisini galibiyete ulaştırarak yegane golü kazandı. Bu gol Vefalıları harekete getirdi. Bütün hallar güzel bir anlaşma ile Beşiktaş üstün bir oyun oynamaya başladılar. Bilhassa Vefa muavin hatı nazarı dikkati celbedecek bir oyun çıkarmıyor. Vefa hücumları birbirini takip ediyor, dakikalar ilerledikçe daha ziyade ağır bastıkları görülüyordu.

25 inci dakikada sağdan açılan bir Vef hücumunda Muhteşemin çok sıkı bir şütle direği sıyrarak avuta gitti. Bunu Hakkin Beşiktaş için çok tehlikeli bir şütle takip etti. Ve devre bu suretle 1-0 Beşiktaş lehine neticelendi.

İkinci devreye Vefalıları daha canla başladı ve sonunda bir hakimi-

yet tesisine muvaffak oldular. Vefa hakimiyeti devrenin on beşinci dakikasına kadar devam etti. Bundan sonra Beşiktaşlılar bu takipten kurtuldular ve hücumla geçtiler, fakat hiç bir netice vermedi. Çok geçmeden Vefalıları tekrar hakimiyeti ele aldılar. Güzel bir oyuna Beşiktaş kalesini sardılar. Devre sonlarına doğru oyun mütevazın bir şekil aldı. 43 üncü dakikada bir Vefa hücumu Beşiktaş için çok korkulu oldu. Beşiktaş kaleci karıştı. Boş kaleye atılmayan golden tam iki dakika sonra da oyun Beşiktaşın 1-0 galibiyetiyle bitti.

GALATASARAY - KASIMPASA

5 - 1

Beşiktaş - Vefa maçından evvel oynanan Galatasaray - Kasımpaşa maçı hakem Necdet Gezenin idaresinde yapılmış ve bu oyunun ilk devresi Galatasarayın hakimiyeti altında oynanmasına rağmen Kasımpaşa için çok korkulu oldu. Beşiktaşın müdafaasına imkân bırakmamıştır.

Bu devrede Galatasaraylılar Kasımpaşa'nın yaptığı bir gole mukabil iki gol yaparak birinci devreyi 1-2 galip bitirmişlerdir. İkinci devrede Galatasaray tazyikli daha fazlalaşma oyun oldukça sert oynanmaya başladı. Ve Galatasaraylılar hakimiyeti ele alarak üç gol daha yaptıktan sonra maçtan 1-5 galip çıktılar.

YENİYILDIZ - BEYLERBEYİ

2 - 1

Aynı staffta ilk maçı, ikinci kümeden Yeniyıldız ile Beylerbeyi yaptılar ve baştan sona kadar heyecanlı takip olunan bu maç 1-2 Yeniyıldızın galebesiyle bitti.

Dünkü Maçların Neticeleri

Beşiktaş-Vefa	1-0
Galatasaray-Kasımpaşa	5-1
Fenerbahçe-İstanbulspor	3-0
Beykoz-Topkapı	4-3
Süleymaniyeh-Hilâl	5-2
Yeniyıldız-Beylerbeyi	2-1
Eyüp-Kale	4-3

ASKERİ LİSELER ŞAMPİYONASI

Kuleli-Deniz	4-0
Bursa-Maltepe	4-3

F. B. Stadında:

Süleymaniyeh - Hilâl

5 - 2

Fenerbahçe stadında günün ilk ilk karşılaşmasını Süleymaniyeh ile Hilâl takımları yaptılar. Hakem Adnan Aktın idaresinde bu oyun rüzgarın ve soğukun tesiriyle çok zevksiz oldu. Ve Hilâliler birinci devrede birbirini müekap yaptıkları ilk güzel hücumla kazandıkları ki gole mukabil bir gol yiyerek birinci devreyi 1-2 galip bitirdiler.

İkinci devrede Hilâl'in daha fazla iş görmesi beklenirken Süleymaniyehler gayretle oynuyorlardı. Oyunu kendi hakimiyetleri altına almayı muvaffak olan Süleymaniyeh hücum hat'lı Hilâl'in yorgunluğundan istifade ederek dört gol daha çıkarmaya muvaffak olarak maçtan 2-5 galip çıktı.

Beykoz - Topkapı

4 - 3

Günün son oyununu hakem Ahmet Ademin idaresinde, Beykoz ve Topkapı yaptılar. Maçın normal neticesi Beykozun hücumu ve galebesi ile bitenecek oyun hiç de böyle olmadı. Ve Topkapıların eksik takımı oynamalarına rağmen rakiplerine adam akıllı mukabelede bulundular. Rüzgârla beraber oynayan Beykoz takımı ancak birinci devrenin sonunda kornerden kazandığı bir sek golle birinci haftayı 1-0 galip bitirebildi.

İkinci devrede Beykozun tamamen hücum oynıyacağı tahmin ediliyordu. Halbuki Topkapıların akıllı ve açık bir oyun oynuyorlardı. Beykozun ikinci golünden sonra Topkapıların Osmanın ayağıyla üç gol yapmaya muvaffak oluncu iş çıkıştı. Ve Beykoz kendisini mağlûbiyetten kurtarmak için çabalarken takımın bir ortasından istifade eden Şahap Beykozun beraberlik sayısını yaptı. Her iki takım da berabere oluncu maç biraz sertleşti ve daha çok Topkapı müdafaası önünde oynanmaya başladı. Tam oyunun son dakikasında Beykozun yeni bir hücumunda Şahap bir esape ile Beykozun döndürdü golünü yaparak maça 3-4 Beykozun galebesiyle bitti.

Şeref Stadında:

Eyüp - Kale

4 - 3

Şeref stadında günün ilk karşılaşmasını ikinci kümeden Eyüp - Kale takımları yaptılar. Çok heyecanlı takip olunan bu oyunu Eyiüpliler 3-4 kazandılar.

F. Bahçe - İst. Spor

3 - 0

Günün ikinci maçını Fenerbahçe ile İstanbulsporlular hakem Şazi Tezeanın idaresinde oynadılar. Bu maça Fenerliler Fikreti de aralarına alarak en kuvvetli kadrolarıyla çıktılar. Buna mukabil İstanbulsporlular mutlak takımlarından altı oyuncudan mahrum bir halde idiler.

Oyuna başlandıktan zaman Fenerliler hemen hakimiyeti tesile muvaffak oldular ve 15 inci dakikada Melih yerinde bir müdahale ile takımının ilk golünü yaptı. Oyun tekrar başladıktan zaman Fenerliler hakimiyetlerini devam ettirerek 35 inci dakikada yine Melih ayağıyla ikinci gollerini yaptılar ve birinci devreye 2-0 Fenerin lehine bitti.

İkinci devrede İstanbulsporun gayretli oyununa ve mukavemetine rağmen yine Fenerliler hakimiyette berdevam idiler fakat bir türlü gol yapmaya muvaffak olamıyorlardı. Nihayet 25 inci dakikada Esadın fırlatılan yaptığı golle Fenerliler 3-0 galip vaziyete geçtiler ve maçın sonuna kadar da bu netice değişmeden oyun da Fenerbahçenin 3-0 galebesiyle bitti.

Maltepe - Bursa

3 - 4

Şeref stadında yapılan Maltepe - Bursa askeri liseleri maçı çok heyecanlı olmuş ve enerjik oynayan Bursa salırlar 3-4 galip çıkmışlardır.

Mufus Siyaseti

(Baş tarafı 1 inci sayfa)

bir mesele veya meselelerin tesellülüdür.

Nüfusun fazılaşması, Türk nüfusunun arttırılması hususlarında, içtimai mühim meseleler, hususları esaslı kararlara bağlamak lüzum geldiği düşüncesindeyiz.

Hatıra gelen en mühim tedbirlerden birisi, öksüz ve yetim çocukları barındıracak, büyütecek, yetiştirecek müesseseler kurmak, bir an evvel meydana getirmektir. Bu işleri şüphesiz ki fertler veya içtimai teşekküller yapamazlar. Bunlar daha ziyade devlet işidir, kanaatindeyiz.

Filhakika, leyli, meccazi b.z mekteplerde ilk veya ortayı bitirmiş çocuklar himaye ediliyor, yetiştiriliyor. Biz bu gibi mühim ehletleri şükran, memnuniyet hisleriyle kaydediriz. Ancak, nüfus işini, nüfusunun arttırılmasını temin eylemek için, daha geniş, şümullü, esaslı içtimai işleri belli ve sağlam, geniş kararlara bağlamak, iltiza eden teşkilat yapmak, müesseseleri hazırlamak, ve bütün doğanları yaşatmak mecburiyetindeyiz.

ŞÜKRÜ AHMET

Almanlar Roman-yayı Nasıl Tazyik Edecekler

(Baş tarafı 1 inci sayfa)

muvafakat eylediğine dair emel memlekette çıkar haberlerden doğmuştur. Yine bu haberler yeni Romen - Bulgar hududunun diğer Balkan devletleri tarafından garanti edileceğini de bildiriyordu.

Bükreş, 19 (A.A.) — «Havas»: Almanya - Romanya ticaret müzakereleleri bir çıkmaza girmiştir. Almanyanın Romanyayı mecbur etmek için ne gibi bir tazyik vasıtasına başvurucağı merak edilmektedir. Romanya şimal hududunda Almanyadan Sovyetlerle tercid edilmiştir. Buna binaca üzerinde ancak Macaristan yolu ile bir tazyik yapılabilir.

Alman Ajansı

(Baş tarafı 1 inci sayfa)

dan Türk hükümeti nezdinde şiddetle protesto edilmiştir. Türk matbuatının yanlış siyasi haberler neşri hususunda misli görülmemiş bir hareketi karşılamadık. Hâdis, Türk gazetesinin aynı zamanda Romanya ile Almanya arasında da nıfak sokmak istemesi itibariyle bilhassa vahimdir. Bu vaka, bazı Türk matbuatı ile İngiliz - Yahudi müesseselerinin müştereken yaptıkları faaliyetin bir nümunesidir. Türkiyenin yeni siyasi hatı hareketi, bu binahaba gazeteçilik propagandasına efkârı umumiyeyi Almanya ve Ankaradaki Alman müessisli aleyhine tahrir için bir zemin telâkki eder görünüyord.

İKDAM: Alman ajansının yukarıdaki telgrafı cidden hayreti muciptir. D. N. B. ajansı tarafından bitaraf ve doğru nesriyat yapan Türk matbuatı hakkında yürütülen fikirlere cevap vermek yersizdir. Çünkü yalan haber ve yalan propaganda yapan matbuatın hangisi olduğu dünyaya efkârı umumyesinin malûmudur. Ancak Alman ajansının hâlâ Türk matbuatını anlayamamış olması gariptir. Bir gazetenin verdiği herhangibir haberdan Türk matbuatının mesul olamayacağı Alman ajansının malûmu olsa gerek.

Büyük Bir Deniz Faciası

(Baş tarafı 1 inci sayfa)

rahı vardır. Vapur Litvanya için yük almak üzere İngiltereye gidiyordu.

CEPHELERDE

Berlin, 19 (A.A.) — Tebliğ: Aşağı Rhin noktasının bir yerinde mühim mitralyöz faaliyeti ve müsademeler vuku bulmuştur.

Cepenin diğer kısımlarında sükot vardır. Yalnız mevzili topçu faaliyetli kaydedilmiştir. Hava kuvvetleri Fransa üzerinde istikşaf uçuşlarına devam etmektedir.

İngiliz - Fransız Hava Kuvvetleri

(Bastarafı 1 inci sayfa)

Paris, 19 (A.A.) — 19 teşrinisanın aşam tebliği:

Son dört harp haftası zarfında denizde devriye vemilerimiz tarafından yakalanan Alman ticaret gemilerinin tonilâtosu yekünü, düşman yüzünden kaybedilen Fransız tiraret vemilerinin tonilâtosu yekünü birkaç bin ton tecavüz etmektedir.

Kalp Sektesinden Öldü

Dün sabah Taksimde Gümüşsuyu caddesinden geçmekte olan bir genç; birdenbire fenalaşarak yere düşmüş ve ölmüştür.

Bekir isminde Mes'udiye birisi olduğu anlaşılan gencin; kalb sektesinden öldüğü ve 7-8 ay evvel hastahılgından dolayı Kabataş lisesinden çıkarılmış olduğu tebeyün etmiştir.

Kuleli - Deniz

4 - 0

Dün Fenerbahçe stadında sabahleyin Askeri Liseler şampiyonasının futbol maçlarına başlanmıştır. Bu staffta oynanan Kuleli - Deniz lisesleri maçı hakem Adnan Eminin idaresinde oynanmış ve kuleliler birinci devreyi 1-0 galip bitirmişlerdir. İkinci devrede daha çok idmanlı bulunan Kuleliler oyuna hakim olarak üç gol daha yapmaya muvaffak olarak sahadan 4-0 galibiyetle ayrılmışlardır.

Stad Mecmuası

Memleketimizin en güzide ve en salâhiyetler adamları tarafından çıkarılmakta olan "Stad", spor mecmuasının ikinci sayısında zengin mündereceli artış etmiştir.

Stad dün gece İstanbullulara Ankar, İstanbul ve Avrupada oynanan

Şeker hastalıklarına ve diyabetlere ve zayıflamak isteyenlere

360 altın madalya ve nişanlarla dünyada eşine tesadüf edilmiyen büyük mevkiler kazanan, birinciliği diplomalarla tasdik olunan

H A S A N G L U T E N M A M U L Â T I

Tazeliği ve nefaseti ve san'at sahasındaki mevkiini bilhassa gluten miktarının fazlalığı sebebiyle bütün piyasada ne kadar ecnebi gluten mamulâtı varsa silip süpürmüştür. Meşhur Fransız ve Yunan markaglutin mamulâtı Türkiye'ye gelememişler. Hasan gluten makarnası, şehriyesi, bisküvit, un ve sair bütün müşteriler seve seve kullanmakta ve her geye rağmen mutlaka Hasan markasını tercih etmektedirler.

HASAN Deposu: Yeni adresi, Bahçekapı Beyoğlu tramvay durağı karşısında

İSLAM TARİHİNDE NİFAK VE HACCAĞI ZALİM

Tefrika: 82

Harun Biran İçin Kardeşinin Hakkını Gasbetmek İstedi

Bu sırada Mehdiyi arıyan mayyet halkı onu gelip burada buldular.

Üçüncü, muhatapının hakikaten Halife olduğunu anlayınca korktu, telâşa düştü. Fakat Mehdi onu tatıf etti. Beraberine aldı. Bağdada götürdü, hesapsız para verdi.

Birçok kimselere atfedilen bu hikayenin aslı işe yazdığımız gibi ve Haife Mehdiye aittir. (Ravzatü'l-hab: Cilt 3: Sayfa: 229)

Mehdi öldüğü zaman Saltanat meydanını (Harunürreşid'e) boş bırakmıştı. O, bu fırsattan her men istifade etmek ve derhal hilafet makamına çıkmak istedi.

Esasen babası da böyle arzu etmişti. Fakat (Harun) un veziri olan Bermekilerden (Yahya bin Halid) ki, ihtiyar olmakla beraber tedbirli, durediş bir adamdı, Haruna nasihat etti:

— Vazgeç şimdiki halde bu sevadan. dedi. Mademki birinci velihaat kardeşin (Hadi) dir, var-sın o Haife olsun... Sen nöbet senindir. Daha gençsin, zaman dedğin çabuk geçer. Kimbilir belki daha evvel mirasa konarsın. Ne diye kardeş kanına gireceksin.

Harunürreşid, baba gibi sevdiği ve daima nasihatlarından çok istifade ettiği Yahyanın sözlerini tuttu.

Fırsat elinde iken babasının boş bıraktığı saltanata çıkmadı. Kardeşi (Hadi) ye haber gönderdi.

— Babamız öldü, dedi. Saltanat nöbeti senindir. Biran evvel Bağdada gel. Ta ki, halk sana bi-atsin ve ben dahi sana itaat ve biat ediyorum.

Vakıta Harun biran için kardeşinin hakkını gasbetmek emeline düşmüştü değil. Fakat söz dinlemesi ve bu sevdasından vazgeçmesi de o zamanın ahlakı, ihtirası düşünülecek olursa yine büyük bir meziyet sayılır.

(Hadi), Tabaristanda meşguldü. Babasının ölümünü ve kardeşi Harunun kendisine biat ettiğini haber alınca herşeyi yüzüstü bırakarak soluğu Bağdada aldı ve burada umurun bînatı alarak saltanat sedirine geçip kuruldu.

Buna pek renetti...

Ve genç olması, konduğu saltanat ve servet ile birleşince artık israrla beraber sefahat âlemlerine kermi verilmesine sebep oldu.

Her gün, her gece vur patlasın çal oynasın Haife sarayı cümbüş ses ve çığlıkları içinde inliyordu.

Tecrübesi olmayan, genç Halifenin aklında zevk, sefahat, kadın, içki ne kadar mekbul ise insan kamı, insan canı da o kadar ehemmiyetsiz bir şeydi.

En ufak bir tekdir ile bile tecziyesi icap etmiyen suç-arı ölümle cezalandırmağa başladı.

Ağzından çıkan en ufak emir: — Vurun boynunu...

Emri oluyordu.

Huzuruna herhangi bir iş için çağırıldığı adamları, erkânı baştan başa bir korku almıştı.

— Seni, Haife istiyor...

Denilen adam hemen vasiyetini yapıp, karısı, kızı, çocuk çocuğu ile helâ'laştı, sırtına kefenini alır, huzura öyle giderdi. Çünkü sağ girenlerin çoğunun boyunlarının vurulduğu, kafasız cesetlerinin saray haricine atıldığı artık herkesin malumu gündelik vakıalar arasına girmişti.

Hattâ, (Hadi) sadece âdi bahanelerle değil, keyif için, sebepsiz olarak ta adam öldürürdü.

Bir gün Bağdada yakın bir kasaba merkezi olan (İsaabad) sarayının taracasına oturmuş içki içiyordu.

Karşıdaki yoldan kendi halinde yürüyerek miskin (tavrlı), fa-

kir halî bir köylü gördü.

Yanındaki da kavuklarına:

— Ben, dedi, şimdi buradan bir ok atarsam şu karşıdan gelen adamı öldürebilir miyim, öldüremez miyim?

Ne kadar dalkavuk ta olsalar yine biraz olsun mernamet sahibi olan bu adamlardan biri Halifeye:

— Aman efendimiz, dedi, elbette vurursunuz, fakat miskin bir adamın kanına girmekte şümdü ne mana var. Vazgeçiniz.

Vazgeçin ha!... Bunu Haifeye söylemek, onun moğrur oduğu kuvvete, iktidara alay etmek demektir.

Vazgeçin... Niçin?

Çünkü öyle söylüyorlardı...

— Ne demek?.. Dıve bağırıldı. Ne demek bana vazgeçin diyor-sunuz? Bana emir mi edeceksiniz... Getirin benim gümüş o-kumu...

Ve Hadi, etrafını saran çplak çarıye-erden birinin getirdiği oku aldı. Ayaga kalktı.

Hiçbir şeyden haberi olmadan kenarı halinde çocuğu çocuğunun yanına giden zavacı koyunun açık bağrına nişan aldı.

Bir saniye sonra ok yaydan çıkmış ve biçare köylü, hukukunu muhafaza için Hilafet ve Saltanat tahtına oturan Halifenin sarhoş eliyle yere serilmiş ve ölmüş-tü...

Hadi, vakıa sarhoşluğu geçtikten sonra yaptığı bu işe nadim oldu. Öldürdüğü adamın çocuk ve çocuğuna insanlar verdi. Fakat bu hareketler ne ölüyü diriltti ne de bu cinayetin halife hesabına tarih sayfalarını kirlemesine mani oldu. (Ravzatü'l-hab: cilt 3 sayfa: 231)

Hangi müddet ait olursa olsun, eski tarih sayfalarını karıştırarak olursak mutlak ve muhakkak her işte olduğu gibi siyaset işlerinde de kadın parmağını görürüz.

Fransa ve İngiltere Kral ve İmparator saraylarını bin bir entrika ile dolduran, İtalyanın, İspanyanın enkizasyon zuumlerine incecik parmakları ile yeni yeni cinayet hedefleri gösteren yüzler ve yüzlerce kadın şöhreleri tarihin kızı sayıtları içinde sırtı-maktadır.

Umum milletlerin tarihlerinde görülen bu «kadın parmağı», «kadın entrikası» İslâm tarihinde de kendini göstermiştir.

Araplar kadımlara mevki vermezler, aklılarını beğenmezler, onlara istişare etmeyi bir aciz telâkki ederlerdi.

Böyle olduğu halde bile yine kadın nüfuzu İslâm tarihinde mühim roller oynamıştır.

Kadınların siyasete, idareye, erkeğin işlerine karışmalarının doğru olmadığı anıyarak onların en çok aleyhlerinde bulunan Hazreti Ebûbekir omuştu.

Hazreti Ebûbekir:

— İşini kadının eline verenin sonu zillet ve hüsrandır.

Fikrinde idi. Hazreti (Ali) nin kadımlara karşı ve onların aleyhindeki fikri daha fena idi.

Haife Mansurun, oğlu Mehdiye vasiyetnamesinde söylediği:

— Sakın kadınlara işine karış-tırma!

Tehdidi Arap Halifelerine kadın entrikasından ne kadar ürkütüklerini açık olarak gösterir.

[Arkası var]

Müşterisini Doğdu

Şişide Zincirlikuyu caddesinde bakkallık eden Süleyman; veresiye verdiği müşterilerinden Bavan Hüsnînin borcunu ödemesinden müteessiren dün kadını kavgaya tutuşturdu.

Neticede hiddetli bakkal müşterisini fena halde dövdüğünden yakalanmıştır.

Edebiyat Ve Yanlış Kitap

[Baş tarafı 4 üncü sayfa da]

nelerce ciddiyetle uğraşarak, onu l-yice anlamaya, istifade ettiği bütün menbaları bulmaya, neler yapmak istediğini kavramaya mecburuz. Ahmet Mithat hakkında Avrupalılar böyle düşünmedikleri, onun bazı eserlerini almancaya tercüme ettikleri halde, bizim böyle düşünmemiz saçma olur. (Ahmet Mithat, İslâm ansiklopedisi, C. I.)

6. Yanlış mukayeseler: Hangi tetkikin mahsulü olduğunu bilmiyoruz, fakat bizde ötedenberi edebiyatçılar Abdülhak Hâmidin Esberini Cornelle'nin Horace' ile mukayese ederler, Hâmidin Esber mevzuunu Horace'dan aldığını söylerler. İsmail Habîb de kitabında hiç bir esasa istinat etmiyen bu mukayeseyi tekrar ettikten sonra acıip fikirler de serdedir: "Fakat Horace'da psikolojinin zaafına mukabil Esberdeki psikoloji daha kuvvetlidir." (S. 214) Ve biraz aşağıda: "Başlayış kuvvetli, görüş kuvvetli, bitirış kuvvetli, ilh." (S. 215) der. Bu mukayese, müellifin Horace'ı tiyatrodaki hiç seyretemiş olduğunu anlatır. Fakat asıl hat-a Esberin esası ve ciddi bir tabi-linin şimdiye kadar yapılmamasından, ve edebiyat meselelerinden hiç anlamıyan İsmail Habîbin de bunu becerememesinden doğuyor. Hâmit Esberin mevzuunu, - meşhur veya gayri meşur olarak - şarkta ve garpta müldân evvel ve sonra teşekkül etmiş, yeni yeni motiflerle de pek zenginleşmiş olan İskendername-lerden almıştır. Bundan başka, eserinin muhtelif kısımlarını inşa için birçok farsça eserlerden de istifade ettiğini zannediyoruz.

Nizâmî-i Genceî'nin Heft Peyker adlı eserini okurken tesadüfen şu farsça beyit gözüme ilişti: (Ritter ve Ryppka tabı, S. 184. beyit 106 ve müteakip):

Her seri kızı serân burizendi
Ber der-i şeh berkeşidendi
Manası (o kesilen başlardan her bir başı şehrin kapısına çekerlerdi) olan bu beyitle Esberdeki şu:

Cektirdi teberriken ancak
Şehrin kapısında bir de sancak
(Darda olan Sümrüyü gösterir)
Toprakta yatan bu kanlı heyet
Değmez mi çekerse böyle rayet?

Beyitleri (Esber, dördüncü fasla Hâve, birinci meclis, mısra 28-31) arasında büyük bir benzerlik vardır (tevarüd değil), Horace ile Esber arasındaki büyük fark ise, birinci eserde aktın ihtiraslara galebesi, ikinci eserde vatan sevgisinin ve ihtirasın her şeyden üstün olduğu gösterilmek istenmesidir. (Belki de Abdülhamide anlatılmak istenmiştir). Düşünüş itibarıyla birbirinden tamamen ayrı (bu fark pek küçük gibi görünür, fakat fevkalâde mühimdir) olan bu iki eseri edebiyat meselelerini kavramış olanlar katıyen birbirleriyle mukayese edemezler.

İsmail Habîbin kitabında mevcut bu saydığımız yanlışların sebebi şudur: Edebi eserleri dikkatle okumak, şarkta ve garpta yapılan neşretmelerin hatalarına katılmak.

İsmail Habîbin kitabında mevcut bu saydığımız yanlışların sebebi şudur: Edebi eserleri dikkatle okumak, şarkta ve garpta yapılan neşretmelerin hatalarına katılmak.

İsmail Habîbin kitabında mevcut bu saydığımız yanlışların sebebi şudur: Edebi eserleri dikkatle okumak, şarkta ve garpta yapılan neşretmelerin hatalarına katılmak.

İsmail Habîbin kitabında mevcut bu saydığımız yanlışların sebebi şudur: Edebi eserleri dikkatle okumak, şarkta ve garpta yapılan neşretmelerin hatalarına katılmak.

İsmail Habîbin kitabında mevcut bu saydığımız yanlışların sebebi şudur: Edebi eserleri dikkatle okumak, şarkta ve garpta yapılan neşretmelerin hatalarına katılmak.

İsmail Habîbin kitabında mevcut bu saydığımız yanlışların sebebi şudur: Edebi eserleri dikkatle okumak, şarkta ve garpta yapılan neşretmelerin hatalarına katılmak.

İsmail Habîbin kitabında mevcut bu saydığımız yanlışların sebebi şudur: Edebi eserleri dikkatle okumak, şarkta ve garpta yapılan neşretmelerin hatalarına katılmak.

İsmail Habîbin kitabında mevcut bu saydığımız yanlışların sebebi şudur: Edebi eserleri dikkatle okumak, şarkta ve garpta yapılan neşretmelerin hatalarına katılmak.

İsmail Habîbin kitabında mevcut bu saydığımız yanlışların sebebi şudur: Edebi eserleri dikkatle okumak, şarkta ve garpta yapılan neşretmelerin hatalarına katılmak.

İsmail Habîbin kitabında mevcut bu saydığımız yanlışların sebebi şudur: Edebi eserleri dikkatle okumak, şarkta ve garpta yapılan neşretmelerin hatalarına katılmak.

İsmail Habîbin kitabında mevcut bu saydığımız yanlışların sebebi şudur: Edebi eserleri dikkatle okumak, şarkta ve garpta yapılan neşretmelerin hatalarına katılmak.

İsmail Habîbin kitabında mevcut bu saydığımız yanlışların sebebi şudur: Edebi eserleri dikkatle okumak, şarkta ve garpta yapılan neşretmelerin hatalarına katılmak.

İsmail Habîbin kitabında mevcut bu saydığımız yanlışların sebebi şudur: Edebi eserleri dikkatle okumak, şarkta ve garpta yapılan neşretmelerin hatalarına katılmak.

İsmail Habîbin kitabında mevcut bu saydığımız yanlışların sebebi şudur: Edebi eserleri dikkatle okumak, şarkta ve garpta yapılan neşretmelerin hatalarına katılmak.

İsmail Habîbin kitabında mevcut bu saydığımız yanlışların sebebi şudur: Edebi eserleri dikkatle okumak, şarkta ve garpta yapılan neşretmelerin hatalarına katılmak.

İsmail Habîbin kitabında mevcut bu saydığımız yanlışların sebebi şudur: Edebi eserleri dikkatle okumak, şarkta ve garpta yapılan neşretmelerin hatalarına katılmak.

İsmail Habîbin kitabında mevcut bu saydığımız yanlışların sebebi şudur: Edebi eserleri dikkatle okumak, şarkta ve garpta yapılan neşretmelerin hatalarına katılmak.

İsmail Habîbin kitabında mevcut bu saydığımız yanlışların sebebi şudur: Edebi eserleri dikkatle okumak, şarkta ve garpta yapılan neşretmelerin hatalarına katılmak.

Bulmaca

İKİ GÜN EVVELKİ BİLMECE-MİZİN HALLEDİLMİŞ ŞEKLİ

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
C U M H U R İ Y E T
U S A N M A K O G E
M A T O M O T E L
H N S A H İ L E
U M M A C I D I R
R A H İ D A Y E T
İ K T İ D A R O İ R
Y O L İ Y İ S A
E G E R E İ S Ş
T E L E T R A Ş

BUGÜNKÜ BİLMECEMİZ

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
C U M H U R İ Y E T
U S A N M A K O G E
M A T O M O T E L
H N S A H İ L E
U M M A C I D I R
R A H İ D A Y E T
İ K T İ D A R O İ R
Y O L İ Y İ S A
E G E R E İ S Ş
T E L E T R A Ş

SOLDAN SAGA:

- 1 - Can sıkıntısı - Beygir
- 2 - İskambilde var - Ciddi de-ğil.
- 3 - Satın almadan kullanmak - Kaygın büyük babası.
- 4 - Sonu yok fazla - Hibe.
- 5 - Hece - Yapmak.
- 6 - Fazla.
- 7 - Kabul - Eritmek.
- 8 - İsim - Dört köşe.
- 9 - İki canlı - Hece.
- 10 - Meşhur bir bahçe - Yaş - Su.

YUKARIDAN AŞAĞI:

- 1 - Can sıkıntısı - Hece.
- 2 - İskambilde - Erkek.
- 3 - İğreti - Eritmek
- 4 - Fazla - İnsanların büyük ba-bası.
- 5 - Bir hece.
- 6 - İkiye ayrılmak.
- 7 - Vazife - Kaza ile.
- 8 - İkinci - Başbos.
- 9 - İrat getiren - İlk gördüğü-müz insan.
- 10 - Mübarese - Su

ANKARA
17 - 11 - 933

	Kapanış
1 Sterlin	5.24
100 Dolar	139.36
100 Frank	2.96875
100 Liret	6.895
100 sveç Fr.	29.27
100 Florin	69.495
100 Raymark	
100 Belga	21.2575
100 Drahmi	0.97
100 Leva	1.6375
100 Çek Kronn	
100 Peçeta	13.1825
100 Zloti	
100 Dinar	2.495
100 Yen	31.9675
100 İsveç Kr.	31.19

ESHAM ve TAHVİLÂT

Merkez Bankası peşin 111.50

Şehir Tiyatrosu

TEPEBAŞI DRAM KISMINDA

Bu akşam oyun yoktur

İSTİKLÂL CADDESİ KOMEDİ KISMINDA

20/11/939 Pazartesi günü akşamı saat 20.30 da

BİR MUHASİP ARANIYOR

HALK OPERETİ

Eski Çağlıyanda saat 21 de

(ESKİ HAMAM ESKİ TAS)

Yazan: M. İbrahim

ANKARA RADYOSU

DALGA UZUNLUĞU

T.A.Q. 19.74 m. 15195 Kcs. 20 Kw.

T.A.P. 21.79 m. 9465 Kcs. 20 Kw.

1639 m. 125 Kcs. 12 Kw.

20 İkincitesirin Pazartesi

Saat 12.30 Program, ve memleket saat ayarı, 12.35 Ajans ve meteoroloji haberleri, 12.50 Türk müziği (Pl.) 13.30-13.00 Müzik (Karışık hafif müzik - Pl.) 18.00 Program 18.05 Memleket saat ayarı, Ajans ve meteoroloji haberleri, 18.25 Müzik (Radyo caz orkestrası) 19.00 Konuşma (Su nimetleri) 19.15 Türk müziği. Çalanlar: Vecihe, Reşat Erer, Ruşen Kam, Şerif İğli. 1 - Okuyan: Muzaffer İkar. 1 - Gerdaniye peşrevi, 2 - H. Faik Bey - Gerdaniye beste: (Ey keman ebru), 3 - H. Faik Bey - Gerdaniye ağır semai: (Beni sermest eder çeşmle), 4 - H. Faik Bey - Gerdaniye şarkı: (Aşkın gamzenle yandı), 5 - Şerif İğli: Ut taksimi, 6 - Tanburinin - Gerdaniye şarkı: (Çukalın dağılar başına), 7 - Adanann Gerdaniye şarkı: Kara gozum ne gezersin burada), 8 - İca-i Faik Bey - Gerdaniye Yürük semai: (Bülbül gibi her şamü seher nâcilerim var) 2 - Okuyan: Muzeyyen Senar: 1 - Rahmi Bey - Bayatı şarkı: (Gül hazin sunbul perşan), 2 - Lemi Bey - Bayatı şarkı: (Bakasız hüsnün güvenme anına), 3 - Sadettin Kaynak - Bayatı şarkı: (Mecnun) 4 - Lemi - Hicazkâr şarkı: (Son aşkımlı canlandıran), 5 - Suphi Ziya Bey - Muhayyer şarkı: (Değim bu kız) 6 - Muhayyer saz semaisi. 20.15 Konuşma (Çocuk Esirgeme kurumu), 20.30 Türk müziği (Fasıl he-yeti) 21.15 Müzik (Küçük Orkestra - Şef: Necip Aşkın) 1 - Rich. Heunberger - Şark'ta isimli süitten: Çeşmede parçası, 2 - Moszkovski - İspanyol dansları, 3 - Theo Rupprecht - Mars, 4 - Alois Pachernegg - Hazin vals (Vals Triste), 5 - Fransız Lehar - Lüksemburg kontu operetinden potpuri, 6 - Beethoven - Menuet (Sol majör), 7 - Gustav Lindner - Bagatelle, 8 - Josef Gung'l - Okyanos denizinde Hülya (Vals)

22.00 Memleket saat ayarı, Ajans haberleri, Ziraat, Esham - Tahvilât, Kambyo - Nukut borsası (Fiat), 22.20 Müzik (Küçük orkestra - Yukardaki program devamı) 22.35 Müzik (Stravinsky: Capriccio) (Piyano ve orkestra için - Pl.) 23.00 Müzik (Cazband - Pl.) 23.25/23.30 Yarınki program ve kapanış.

Her gün yalnız kısa dalga 31, 7 m. 9465 kc/s postamızla nesredilmekte olan yabancı dillerde haberler saatleri aşağıda gösterilmiştir:

İranca: Saat 13.00 ve 18.45 de

Arapça: Saat 13.15 ve 19.45 de

Fransızca: Saat 13.45 ve 20.15 de

GRİPİN

Baş, Diş, Nezle, Grip, Romatizma

Nevralji, kırıklık ve Lütün ağrılarınızı derhal keser

İcabında günde 3 kaşe alınabilir.

Her yerde Pulu Kutuları ısrarla isteyiniz

İSTANBUL BELEDİYESİNDEN

İlk Muhammen teminat bedeli

343,02 4573,55 Emniyet Müdürlüğünün tahtı işgalinde bulunan binanın tamiri.

306,95 4092,64 Şişli - Pazar yolu imtidadının göse inşaatı.

739,62 9861,58 Kızıltoprak Mustafa Mazhar yolunun tamiri.

Tahmin bedelleri ile ilk teminat miktarları yukarıda yazılı işler ayrı ayrı açık eksiltmeye konulmuştur. İhale 27/11/939 pazartesi günü saat 14 de Daimi Encümeninde yapılacaktır. Şartnamlar Zabıt ve Muamelât Müdürlüğü kaleminde görülebilir. Taliplerin ihaleden 8 gün evvel Fen işleri Müdürlüğüne müracaatla alacakları fenni ehliyet vesikaları ve ilk teminat mabzuz veya mektupları ile ihale günü muayyen saatte Daimi Encümeninde bulunmaları (9448)

Asipin Kenan

Sizi; SCĞUKTAN, NEZLEDEN, GRİPTEN, BAŞ. DİŞ

ve bütün ağrılardan ve kırıklıklardan

koruyacak ilaçtır.

RADYOLIN

ile SABAH, ÖĞLE ve AKŞAM

Her yemekten sonra günde 3 defa muntazam dişlerinizi fırçalayınız

GÜNDÜZ

AYLIK MAGAZİN

2 inci Teyrin

Nüshası Yepyeni Bir Şekilde Çıkıyor.

Müvezzilerden

Arayınız.

Yatak, yemek ve çalışma odaları ile salon takımları vel-hasıf her nevi mobilyalar; BAKER (ESKİ HAYDEN) mağazalarında teşhir edilmekte ve her yerden ucuz fiat ve mü-sait şartlarla satılmaktadır.

Kanunî Mümessili ve Neşriyat Direktörü: A. Naci, Basıldığı Yer: Son Telgraf Basımevi.

İNHİSARLAR UMUM MÜDÜRLÜĞÜNDEN

Cinsi	Mikdarı	Muhammen B Lira Kuruş	% 7,5 Teminatı Lira Kuruş	Eksiltme günü şekli saati
-------	---------	-----------------------	---------------------------	---------------------------

Reçina 4000 kgr. 2200 00 165 00 20/XI/39 Paz. 15

Kalın çivili kayış rapit 1500 met. 1500 met. 4075